

A8-0194/2018

29.5.2018

SPRAWOZDANIE

w sprawie łamania praw rdzennej ludności na świecie, w tym masowego wykupu gruntów rolnych
(2017/2206(INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawca: Francisco Assis

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
OPINIA KOMISJI ROZWOJU	28
OPINIA KOMISJI PRAW KOBIET I RÓWNOUPRAWNIENIA.....	38
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ	46
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	47

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie łamania praw rdzennej ludności na świecie, w tym masowego wykupu gruntów rolnych (2017/2206(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka (PDPC) oraz inne traktaty i instrumenty Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) dotyczące praw człowieka, w szczególności Deklarację praw ludów tubylczych przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 13 grudnia 2007 r.,
- uwzględniając Konwencję nr 169 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą ludności tubylczej i plemiennej, przyjętą w dniu 27 czerwca 1989 r.,
- uwzględniając europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych,
- uwzględniając art. 21, 22 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając strategiczne ramy UE dotyczące praw człowieka i demokracji, przyjęte przez Radę do Spraw Zagranicznych w dniu 25 czerwca 2012 r., oraz plan działania UE w dziedzinie praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019, przyjęty przez Radę w dniu 20 lipca 2015 r.,
- uwzględniając deklarację ONZ o obrońcach praw człowieka z 1998 r.,
- uwzględniając wytyczne Unii Europejskiej w sprawie praw człowieka, w szczególności wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka, oraz Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR),
- uwzględniając wszystkie swoje rezolucje przyjęte w trybie pilnym w związku z przypadkami łamania praw człowieka, zasad demokracji i państwa prawa,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie sytuacji Indian Guarani-Kaiowá w brazylijskim stanie Mato Grosso do Sul¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie Hondurasu: sytuacja obrońców praw człowieka²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie Tanzanii, w szczególności kwestii zawłaszczania ziemi³,

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0445.

² Dz.U. C 58 z 15.2.2018, s. 155.

³ Dz.U. C 316 z 30.8.2016, s. 122.

- uwzględniając roczne sprawozdanie dotyczące praw człowieka i demokracji na świecie za rok 2016 oraz politykę Unii Europejskiej w tym zakresie¹,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenie Ogólne ONZ nr 69/2 z dnia 22 września 2014 r. w sprawie przyjęcia dokumentu końcowego Światowej Konferencji na temat Ludów Tubylczych, która odbyła się w 2014 r.²,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 71/178 z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie praw ludów tubylczych, a w szczególności jej ust. 13, w którym rok 2019 ogłoszono Międzynarodowym Rokiem Języków Tubylczych³,
- uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. praw ludów tubylczych dla Rady Praw Człowieka ONZ z dnia 8 sierpnia 2017 r.⁴,
- uwzględniając rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ nr 26/9 z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie utworzenia międzyrządowej grupy roboczej o nieograniczonym składzie, której rolą będzie opracowanie prawnie wiążącego międzynarodowego instrumentu w celu uregulowania działalności spółek międzynarodowych i innych przedsiębiorstw w odniesieniu do praw człowieka⁵,
- uwzględniając proces sporządzania przez międzyrządową grupę roboczą o nieograniczonym składzie deklaracji w sprawie praw ludności wiejskiej i innych ludzi pracujących na obszarach wiejskich, oficjalnie zapoczątkowany przez Radę Praw Człowieka ONZ w dniu 13 października 2015 r.⁶,
- uwzględniając agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 25 września 2015 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ o różnorodności biologicznej przyjętą w dniu 22 maja 1992 r.,
- uwzględniając porozumienie i plan działania z Durbanu przyjęte na V Światowym Kongresie Parków Narodowych zorganizowanym przez Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody w 2003 r.⁷,
- uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 19 października 2004 r. w sprawie wytycznych UE w zakresie wsparcia projektowania i reformowania polityki gruntowej w krajach rozwijających się (COM(2004)0686),
- uwzględniając dobrowolne wytyczne Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa w sprawie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łowisk i lasów w kontekście krajowego bezpieczeństwa żywnościowego

¹

https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/annual_report_on_human_rights_and_democracy_in_the_world_2016_0.pdf

² <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N14/468/28/pdf/N1446828.pdf?OpenElement>

³ <https://undocs.org/en/A/RES/71/178>

⁴ <https://undocs.org/A/HRC/36/46/Add.2>

⁵ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G14/082/52/PDF/G1408252.pdf?OpenElement>

⁶ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G15/234/15/PDF/G1523415.pdf?OpenElement>

⁷ <https://cmsdata.iucn.org/downloads/durbanactionen.pdf>

zatwierdzone przez Komitet ONZ ds. Światowego Bezpieczeństwa Żywnościowego w dniu 11 maja 2012 r.¹,

- uwzględniając plan działań UE na rzecz egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa (FLEGT) zatwierdzony w 2003 r. oraz dwustronne umowy o dobrowolnym partnerstwie dotyczące egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa zawarte przez UE z krajami partnerskimi²,
- uwzględniając wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka oraz inicjatywę ONZ Global Compact,
- uwzględniając zasady z Maastricht wydane w dniu 28 września 2011 r., w których wyjaśniono ekstraterytorialne zobowiązania państw na podstawie obowiązującego prawa międzynarodowego³,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie ludów tubylczych przyjęte w dniu 15 maja 2017 r.⁴,
- uwzględniając postanowienia dotyczące praw człowieka zawarte w umowie z Kotonu,
- uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Federiki Mogherini wydane w dniu 9 sierpnia 2017 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Ludności Tubylczej na Świecie⁵,
- uwzględniając swoją decyzję dotyczącą nominowania do Nagrody im. Sacharowa za wolność myśli w 2017 r. Aury Lolity Chavez Ixcaquic, będącej pierwszym w historii obrońcą praw człowieka ludów tubylczych nominowanym do tej nagrody,
- uwzględniając porozumienie paryskie z dnia 12 grudnia 2015 r. w sprawie zmiany klimatu,
- uwzględniając wspólny wewnętrzny dokument roboczy z dnia września 2015 r. zatytułowany „Równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet: jak odmienić los dziewcząt i kobiet w kontekście stosunków zewnętrznych UE w latach 2016–2020?”⁶,
- uwzględniając rezolucję 64/292 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 3 sierpnia 2010 r. w sprawie prawa człowieka do wody i urządzeń sanitarnych⁷,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2016 r. w sprawie odpowiedzialności przedsiębiorstw za poważne naruszenia praw człowieka w

¹ <http://www.fao.org/docrep/016/i2801e/i2801e.pdf>

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52003DC0251>

³ http://www.etoconsortium.org/nc/en/main-navigation/library/maastricht-principles/?tx_drblob_pi1%5BdownloadUId%5D=23

⁴ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8814-2017-INIT/en/pdf>

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/08/08/hr-indigenous-peoples/pdf>

⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/150921_final_swd_gap.pdf

⁷ http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/64/292

państwach trzecich¹,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 września 2017 r. w sprawie korupcji i praw człowieka w krajach trzecich²,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2017 r. w sprawie działań UE na rzecz zrównoważonego rozwoju³,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych, a także opinie Komisji Rozwoju oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawienia (A8-0194/2018),
- A. mając na uwadze, że według szacunków całkowita populacja ludów tubylczych obejmuje ponad 370 mln osób żyjących w ponad 70 krajach świata, co stanowi ok. 5 % ludności świata ogółem, a także mając na uwadze, że istnieje co najmniej 5 000 różnych ludów tubylczych; mając na uwadze, że mimo ich rozproszenia geograficznego ludy te stoją w obliczu podobnych zagrożeń i wyzwań;
- B. mając na uwadze, że ludy tubylcze utrzymują niepowtarzalną więź z ziemią i środowiskiem, w którym żyją, dzięki wykorzystywaniu dostępnych zasobów naturalnych do ustanowienia wyjątkowych systemów wiedzy, innowacji i praktyk, co z kolei kształtuje zasadniczą część ich tożsamości i duchowości oraz ma ogromne znaczenie dla zachowania i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej; mając na uwadze, że tradycyjna wiedza ludów tubylczych w znaczący sposób przyczyniła się do rozwoju ludzkości; mając na uwadze, że komercjalizacja i/lub marginalizacja wiedzy ludów tubylczych zagraża ich roli jako tradycyjnych posiadaczy i strażników tej wiedzy;
- C. mając na uwadze, że wspólne prawa ludów tubylczych opierają się na tradycyjnym zajmowaniu przez te ludy ich terytoriów, oraz mając na uwadze, że poczucie przynależności do tych terytoriów nie pokrywa się z koncepcją własności w powszechnym rozumieniu w społeczeństwach zachodnich;
- D. mając na uwadze, że terytoria tradycyjnie zamieszkiwane przez ludy tubylcze zajmują ok. 22 % powierzchni lądów na świecie i szacuje się, że występuje na nich 80 % różnorodności biologicznej planety; mając na uwadze, że terytoria, na których zamieszkują ludy tubylcze, stanowią ważną barierę dla wylesiania; mając na uwadze, że cały biom lasów tropikalnych zamieszkałych przez ludy tubylcze i społeczności lokalne przyczynia się do pochłaniania dwutlenku węgla, co sprawia, że lasy te są cennym elementem każdej strategii ukierunkowanej na rozwiązanie problemu zmiany klimatu; mając na uwadze, że ludy tubylcze są najbardziej narażone na negatywne skutki wywołane zmianą klimatu ze względu na ich bliskie związki z ziemią i styl życia, który jest bezpośrednio zależny od stałej dostępności zasobów naturalnych;
- E. mając na uwadze, że ziemia jest podstawowym, ograniczonym i nieodnawialnym zasobem naturalnym, stanowiącym nieodzowny element naturalnego bogactwa każdego

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0405.

² Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0346.

³ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0315.

kraju;

- F. mając na uwadze, że traktaty dotyczące praw człowieka uznają prawo ludów tubylczych do ziemi i zasobów ich przodków i nakładają na państwa obowiązek przeprowadzania w dobrej wierze konsultacji z ludami tubylczymi w celu uzyskania ich dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody w odniesieniu do projektów, które mogą mieć wpływ na tradycyjny sposób życia ludów tubylczych, mogą zagrażać zasobom naturalnym, które ludy te tradycyjnie uprawiają i od których w dalszym ciągu zależą, lub mogą prowadzić do przymusowego wysiedlenia ich populacji, a w rezultacie do utraty ich szczególnego dziedzictwa kulturowego – zarówno materialnego, jak i niematerialnego; mając na uwadze, że tego rodzaju konsultacje powinny mieć miejsce przed przyjęciem i zastosowaniem środków ustawodawczych i administracyjnych, zgodnie z prawem ludów tubylczych do samostanowienia, co wiąże się z ich prawem do posiadania, wykorzystywania, rozwoju i kontroli gruntów, terytorium, wód oraz zasobów morskich i innych; mając na uwadze, że ludy tubylcze mają prawo do swobodnego określenia swojego statusu politycznego oraz do swobodnego rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturowego, a także do swobodnego korzystania ze swoich bogactw i zasobów naturalnych i w żadnym wypadku nie mogą być pozbawiane środków utrzymania;
- G. mając na uwadze, że w przyjętej przez ONZ Deklaracji praw ludów tubylczych uznaje się zbiorowe i jednostkowe prawa ludów tubylczych, w szczególności prawo do gruntów, mienia, zasobów naturalnych, terytoriów, kultury, tożsamości i języka, a także do zatrudnienia, zdrowia, kształcenia oraz do swobodnego wyboru statusu politycznego oraz rozwoju gospodarczego;
- H. mając na uwadze, że zbiorowe i jednostkowe prawa ludów tubylczych są stale łamane w różnych regionach świata przez podmioty państwowe i niepaństwowe, w wyniku czego ludy te są stale narażone na przemoc fizyczną, psychologiczną i seksualną, a także na rasizm, wykluczenie, dyskryminację, przymusowe eksmisje, osadnictwo wywierające destrukcyjny wpływ, niezgodne z prawem lub przymusowe wywłaszczenia z ich tradycyjnych obszarów lub pozbawianie ich dostępu do zasobów, źródeł utrzymania i tradycyjnej wiedzy; mając na uwadze, że według ONZ przypadki naruszeń praw ludów tubylczych są częstsze niż 10 lat temu;
- I. mając na uwadze, że łamanie prawa do samostanowienia przez neokolonialne struktury władzy i praktyki państwowe ma negatywne konsekwencje dla ludów tubylczych, a zwłaszcza dla kobiet i dziewcząt;
- J. mając na uwadze, że kobiety wywodzące się z ludów tubylczych napotykają utrudnienia w korzystaniu z praw w zakresie zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, m.in. w postaci braku poradnictwa w tym zakresie, braku dostępu do odpowiednich usług i materiałów oraz ustawodawstwa zakazującego aborcji nawet w przypadku gwałtu, co skutkuje wysokim wskaźnikiem umieralności matek, dużą liczbą cięż u nastolatek i rozprzestrzenianiem się chorób przenoszonych drogą płciową;
- K. mając na uwadze, że sprawcy łamania praw kobiet wywodzących się z ludów tubylczych są najczęściej bezkarni, przede wszystkim dlatego, że kobietom tym odmawia się prawa do środków ochrony prawnej, a poza tym brakuje mechanizmów monitorowania i danych segregowanych według kryterium płci;

- L. mając na uwadze, że państwa są ostatecznie odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa, ochrony i praw ludów tubylczych, w tym a także autochtonicznych obrońców środowiska naturalnego i praw człowieka;
- M. mając na uwadze, że języki tubylcze na całym świecie wciąż znikają w alarmującym tempie, pomimo faktu, że języki są podstawowym elementem praw człowieka i podstawowych wolności oraz mają zasadnicze znaczenie dla zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że międzypokoleniowe przekazywanie wiedzy tubylczej ma kluczowe znaczenie dla podejmowania globalnych wyzwań związanych ze środowiskiem naturalnym; mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniem Organizacji Narodów Zjednoczonych z 2016 r.¹ z prawie 6700 języków używanych obecnie na świecie 95 % prawdopodobnie całkowicie zniknie do końca tego stulecia, z czego zdecydowana większość języków zagrożonych to języki rdzenne; mając na uwadze, że państwa mają obowiązek ochrony i promowania języków ludów tubylczych oraz zapewniania tym ludom możliwości pełnego korzystania z ich praw kulturalnych; mając na uwadze, że państwa powinny inwestować w środki mające na celu zmianę stereotypów zakorzenionych społecznie;
- N. mając na uwadze, że w niektórych krajach znaczny odsetek ludów tubylczych wyemigrował do dużych ośrodków miejskich, co skutkuje poczuciem oderwania i utraty wartości kulturowych; mając na uwadze, że ich tradycyjna wiedza i praktyki nie są dostosowane do kontekstu miejskiego i współczesnej dynamiki rynku pracy, co naraża ich na ubóstwo oraz na nowe formy wykluczenia i dyskryminacji;
- O. mając na uwadze, że ludy tubylcze stoją w obliczu takich zagrożeń, jak skrajne ubóstwo, choroby i wysoki wskaźnik analfabetyzmu, niedostateczny dostęp do bezpiecznej i czystej wody, urządzeń sanitarnych, opieki zdrowotnej, edukacji, zatrudnienia i praw obywatelskich, w tym do uczestniczenia w życiu politycznym i do reprezentacji politycznej, a także większa skłonność do uzależnień i popełniania samobójstw wśród młodych ludzi;
- P. mając na uwadze, że kobiety w społecznościach tubylczych są w szczególny sposób marginalizowane ze względu na brak dostępu do opieki zdrowotnej, usług socjalnych i możliwości ekonomicznych, są dyskryminowane ze względu na płeć, pochodzenie etniczne i status społeczno-ekonomiczny, co prowadzi do wyższego odsetka śmiertelności, oraz padają ofiarą przemocy ze względu na płeć i zabójstw; mając na uwadze, że według ONZ przynajmniej jedna trzecia kobiet tubylczych doświadczyła w życiu gwałtu, a wskaźnik umieralności matek, cięż wśród nastolatek i chorób przenoszonych drogą płciową, w tym HIV/AIDS, jest powyżej średniej; mając na uwadze, że kobiety często napotykają szczególne zagrożenia i przeszkody związane z płcią, które należy rozumieć z perspektywy przekrojowej;
- Q. mając na uwadze, że nielegalny handel narkotykami w nieproporcjonalny sposób dotyka społeczności tubylcze, ponieważ wciąż rośnie popyt na narkotyki, a nielegalni producenci narkotyków coraz częściej wypierają społeczności tubylcze z tradycyjnie im przynależnych ziem; mając na uwadze, że ludy tubylcze są często fizycznie lub ekonomicznie zmuszane do uczestnictwa w handlu narkotykami, zwłaszcza w operacjach transportowych; mając na uwadze, że konflikty zbrojne pogłębiają

¹ <http://undocs.org/en/E/C.19/2016/10>

militaryzację ziem należących do ludów tubylczych oraz prowadzą do naruszania praw człowieka i stosowania nadmiernej siły wobec społeczności tubylczych;

- R. mając na uwadze, że wzrastający popyt na zasoby naturalne i coraz większe konkurowanie o nie napędzają „globalny wyścig po ziemię”, który w kilku krajach sprawia, że terytoria tradycyjnie zamieszkałe i wykorzystywane przez ludy tubylcze i społeczności lokalne są poddawane niezrównoważonej presji; mając na uwadze, że eksploatacja tych zasobów naturalnych przez sektor agrobiznesu, energetyki, drzewny i górniczy, a także inne sektory przemysłu wydobywczego, nielegalny wyrąb drzew, realizowanie dużych projektów infrastrukturalnych i w zakresie rozwoju, a także eksploatacja tych zasobów przez rządy i ludność lokalną stanowi jedną z głównych przyczyn długotrwałego konfliktu o własność gruntów i główną przyczynę zanieczyszczenia wody i gleby;
- S. mając na uwadze, że postępująca liberalizacja i deregulacja rynku spowodowała napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych na terytoria ludów tubylczych bez ich uprzedniej zgody i bez rzeczywistego procesu konsultacji, a w konsekwencji – łamanie praw człowieka przysługujących kobietom wywodzącym się z ludów tubylczych; mając na uwadze, że rozwoju nie można mierzyć wskaźnikami wzrostu, ale przede wszystkim wskaźnikami eliminowania ubóstwa i nierówności;
- T. mając na uwadze, że źle regulowana turystyka może mieć negatywne skutki kulturowe i ekologiczne dla tych społeczności, będąc w niektórych przypadkach czynnikiem zachęcającym do masowego wykupu gruntów rolnych;
- U. mając na uwadze, że masowemu wymuszonemu wykupowi ziemi przez przedsiębiorstwa prywatne towarzyszy zazwyczaj obecność prywatnych agencji ochrony lub oddziałów wojskowych, co prowadzi m.in. do nasilenia bezpośredniej i pośredniej przemocy na terytoriach ludów tubylczych, a tym samym bezpośrednio odbija się na społeczności, a szczególnie na osobach liderów społecznych i na kobietach;
- V. mając na uwadze występującą obecnie tendencję do militaryzacji niektórych rezerwatów i obszarów chronionych, które czasami pokrywają się z gruntami społeczności tubylczych i lokalnych, co prowadzi do poważnych przypadków łamania praw człowieka;
- W. mając na uwadze, że konflikty wewnętrzne w niektórych krajach dotyczą praw do gruntów i są przyczyną przymusowych wysiedleń społeczności tubylczych i lokalnych, umożliwiając tym samym masowy wykup gruntów rolnych i koncentrację posiadania ziemi;
- X. mając na uwadze, że masowy wykup gruntów rolnych to złożona kwestia, która wymaga kompleksowego rozwiązania na szczeblu międzynarodowym; mając na uwadze, że kwestię ochrony kobiet i dziewcząt wywodzących się z ludów tubylczych należy uwypuklać w sposób szczególny;
- Y. mając na uwadze, że masowy wykup gruntów rolnych nie musi być wynikiem inwestycji zagranicznych, jako że mogą dopuszczać się go rządy i społeczności lokalne;

- Z. mając na uwadze, że w ostatnich czasach coraz częściej firmy prywatne oferują odszkodowania pieniężne kobietom, które padły ofiarą przemocy, w zamian za podpisanie rezygnacji z pozwania przedsiębiorstwa do sądu; mając na uwadze, że główna odpowiedzialność za zapewnienie przestrzegania międzynarodowych zobowiązań dotyczących poszanowania praw ludów tubylczych spoczywa na państwach, dlatego to one muszą być w pierwszym rzędzie odpowiedzialne za unikanie naruszeń oraz propagowanie ujawniania prawdy, wymierzania sprawiedliwości i zapewniania ofiarom zadośćuczynienia;
- AA. mając na uwadze, że niektóre ludy tubylcze na świecie postanowiły odrzucić kontakt ze światem zewnętrznym, żyją w dobrowolnej izolacji, nie mają możliwości obrony swoich praw i w związku z tym są szczególnie narażone w przypadku naruszania ich praw; mając na uwadze, że społeczności te znajdują się w najtrudniejszej sytuacji na świecie, a ich istnieniu szczególnie zagrażają poszukiwanie ropy naftowej, wylesianie, handel narkotykami, a także infrastruktura potrzebna do tych działań;
- AB. mając na uwadze, że członkowie wielu ludów tubylczych wciąż są ofiarami morderstw, egzekucji pozasądowych, okaleczenia, tortur, gwałtów, arbitralnego zatrzymywania, napaści fizycznej, napastowania i zastraszania z powodu obrony swoich praw do terytoriów przodków i zasobów naturalnych, w tym dostępu do wody i żywności oraz do sanktuariów i świętych miejsc pochówku;
- AC. mając na uwadze, że obrońcy praw człowieka pełnią główną i najbardziej kluczową rolę w obszarze zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza gdy chodzi o budowanie odporności społecznej, i należą do głównych podmiotów w dziedzinie pluralistycznych rządów demokratycznych; mając na uwadze, że obrońcy ci pracują na rzecz zapewnienia nie tylko praw przysługujących ich ludom, ale także na rzecz zrównoważenia środowiskowego i dziedzictwa przyrodniczego całej ludzkości; mając na uwadze, że autochtoniczni obrońcy praw człowieka i działacze pracują na rzecz umożliwiania swoim społecznościom udziału w procesach politycznych, integracji społecznej i umocnieniu gospodarczym oraz na rzecz demokratycznego i pokojowego zajmowania stanowiska w odnośnych krajach i w społeczności międzynarodowej;
- AD. mając na uwadze obserwowany w ostatnich latach niepokojący wzrost liczby zabójstw, ataków i innych form przemocy skierowanych przeciwko obrońcom praw człowieka i działaczom na rzecz praw człowieka, którzy należą do kluczowych podmiotów w dziedzinie zrównoważonego rozwoju, w związku z obroną praw ludów tubylczych i społeczności lokalnych, praw z zakresu ochrony środowiska i prawa do ziemi; mając na uwadze, że – zdaniem Front Line Defenders – spośród 312 obrońców praw człowieka zamordowanych na świecie w 2017 r. 67 % walczyło o ziemię ludów tubylczych i broniło praw środowiskowych przed projektami wydobywczymi; mając na uwadze, że autochtoniczni obrońcy praw człowieka często napotykają systemową bezkarność sprawców ataków na nich;
- AE. mając na uwadze, że choć kobiety z ludów tubylczych stające w obronie praw człowieka pełnią ważną rolę, jeżeli chodzi o ochronę kobiet w społecznościach tubylczych, ich działalność poddaje się sankcjom karnym i bywały one celem przemocy w różnej postaci, w tym napastowania, gwałtów i morderstw;
- AF. mając na uwadze, że wdrażanie niewiążących programów w zakresie społecznej

odpowiedzialności przedsiębiorstw i dobrowolnych regulacji wymaga usprawnienia w celu ochrony społeczności tubylczych i lokalnych przed przypadkami łamania praw człowieka, zapobiegania masowemu wykupowi gruntów rolnych i skutecznego zagwarantowania odpowiedzialności przedsiębiorstw; mając na uwadze, że brak mechanizmów kontroli i rozliczalności stanowi poważną przeszkodę dla skutecznego i właściwego środka zaskarżenia;

- AG. mając na uwadze, że wielu inwestorów i wiele przedsiębiorstw mających siedzibę w UE (oraz wiele innych) uczestniczy w setkach transakcji nabywania gruntów w Afryce, Azji i Ameryce Łacińskiej, co w niektórych przypadkach doprowadziło do łamania praw społeczności tubylczych i lokalnych; mając na uwadze, że podmioty mające siedzibę w UE mogą być w różny sposób zamieszane w naruszenia praw człowieka związane z masowym wykupem gruntów rolnych, na przykład poprzez prywatne i finansowe przedsiębiorstwa mające siedzibę w UE, które bezpośrednio lub pośrednio finansują masowy wykup gruntów rolnych, lub poprzez partnerstwa publiczno-prywatne; mając na uwadze, że w wielu przypadkach ich liczne odgałęzienia zagraniczne mogą utrudniać wykrycie bezpośrednich powiązań tych podmiotów z krajami pochodzenia; mając na uwadze, że nawet jeśli można ustalić te powiązania, istnieją poważne prawne i praktyczne przeszkody w dostępie do wymiaru sprawiedliwości i rozliczalności za pośrednictwem sądów UE i jej państw członkowskich, w tym w wyniku ograniczeń jurysdykcyjnych w sprawach dotyczących nieruchomości (w tym gruntów i zasobów naturalnych), poważnych ograniczeń dotyczących wartości dostępnego środka zaskarżenia i dostępności pomocy prawnej, a także trudności w wykazaniu odpowiedzialności spółki dominującej;
- AH. mając na uwadze, że większość gruntów w krajach rozwijających się jest zamieszkana, co naraża inwestycje i reputację przedsiębiorstw na ryzyko związane z prawem własności gruntów i znacznie podnosi ich koszty operacyjne podczas przekazywania gruntów w sytuacji konfliktu, bez uprzedniej zgody społeczności tubylczych i lokalnych oraz przy lekceważeniu ich praw;
- AI. mając na uwadze, że specjalny sprawozdawca ONZ ds. obrońców praw człowieka Michael Frost wskazał Amerykę Łacińską jako region budzący zaniepokojenie, gdzie „podmioty rządowe i korporacyjne są zamieszane w zabójstwa obrońców praw człowieka związanych ze środowiskiem naturalnym”;
- AJ. mając na uwadze, że zgodnie z europejską konwencją praw człowieka obowiązek ochrony i zapewnienia prawa do środka odwoławczego ma zastosowanie zarówno do działań ekstraterytorialnych, jak i do działań krajowych o oddziaływaniu ekstraterytorialnym; mając na uwadze, że należy znacznie zwiększyć stopień zaangażowania UE i państw członkowskich w wypełnianie ich zobowiązań ekstraterytorialnych;
- AK. mając na uwadze, że UE zapewnia wsparcie dla propagowania i ochrony demokracji i praw człowieka na całym świecie za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR), które stanowi uzupełnienie innych unijnych instrumentów pomocy zewnętrznej i jest udzielane głównie za pośrednictwem organizacji społeczeństwa obywatelskiego; mając na uwadze, że za pośrednictwem mechanizmu protectdefenders.eu UE zapewnia szybką pomoc

zagrożonym obrońcom praw człowieka, pomaga im zaspokoić najpilniejsze potrzeby oraz wzmacnia ich zdolności do wykonywania pracy w perspektywie średnio- i długoterminowej;

- AL. mając na uwadze, że międzynarodowe instytucje finansowe mają do odegrania kluczową rolę w zapewnieniu, by finansowane przez nie projekty nie wiązały się z naruszeniami praw człowieka i praw środowiskowych ludów tubylczych, ani nie przyczyniały się do takich naruszeń; mając na uwadze, że na wielonarodowych korporacjach spoczywa odpowiedzialność za to, aby w związku z ich działalnością i/lub w ramach ich łańcuchów dostaw nie dochodziło do naruszania praw człowieka ani praw środowiskowych, w szczególności praw ludów tubylczych;
- AM. mając na uwadze, że UE jest największym darczyńcą pomocy rozwojowej na świecie, z której znaczna część przekazywana jest Afryce; mając na uwadze, że Europejska Służba Działań Zewnętrznych i Komisja muszą prowadzić obszerne kontrole wykorzystywania środków przez beneficjentów z krajów trzecich dzięki przywiązywaniu priorytetowego znaczenia do kwestii poszanowania praw człowieka w ich polityce udzielania pomocy;
- AN. mając na uwadze, że ludy tubylcze w Europie wciąż doświadczają marginalizacji, dyskryminacji i wykluczenia społecznego, z czym należy walczyć, stosując podejście oparte na prawach człowieka;
1. apeluje do UE, państw członkowskich i ich partnerów będących członkami społeczności międzynarodowej o podjęcie wszelkich niezbędnych środków mających na celu pełne uznanie, ochronę i wspieranie praw ludów tubylczych, w tym ich gruntów, terytoriów i zasobów; z zadowoleniem przyjmuje pracę społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych w tym zakresie;
 2. zwraca się do UE o zapewnienie, by każda polityka w zakresie rozwoju, inwestycji i handlu opierała się na poszanowaniu praw człowieka ludów tubylczych zapisanych w traktatach i konwencjach dotyczących praw człowieka oraz w aktach podstawowych dotyczących w szczególności praw ludów tubylczych;
 3. wzywa wszystkie państwa, w tym UE i jej państwa członkowskie, aby podjęły wszelkie niezbędne kroki w celu skutecznego wykonania postanowień zawartych w Konwencji MOP nr 169 dotyczącej ludności tubylczej i plemiennej, oraz przypomina, że wszystkie państwa ratyfikujące są zobowiązane do opracowania skoordynowanych i systematycznych działań mających na celu ochronę praw ludów tubylczych;
 4. apeluje do wszystkich państw, które jeszcze nie ratyfikowały konwencji MOP nr 169 dotyczącej ludności tubylczej i plemiennej, a w szczególności do państw członkowskich UE, aby to uczyniły; ubolewa nad faktem, że do tej pory tylko nieliczne państwa członkowskie ratyfikowały konwencję; wzywa UE, aby w ramach dialogu politycznego i na temat praw człowieka, prowadzonego z krajami trzecimi, nie szczędziła wysiłków na rzecz zachęcania do ratyfikacji konwencji MOP nr 169, Konwencji ONZ o prawach dziecka oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, do przyjęcia ich protokołów fakultatywnych oraz do utrzymania w mocy Deklaracji praw ludów

tubylczych¹;

5. dostrzega, że poczyniono postępy w uznawaniu praw ludów tubylczych oraz że społeczeństwo obywatelskie jest coraz bardziej świadome ich sytuacji; dostrzega wkład UE w tym zakresie; zwraca jednak uwagę na fakt, że kwestia ta jest wciąż prawie nieobecna w strategiach politycznych UE, w tym w negocjacjach w sprawie umów o handlu i współpracy;
6. wzywa UE i państwa członkowskie do stworzenia warunków do realizacji celów określonych w Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ, a także do zachęcania partnerów międzynarodowych, aby przyjęli i w pełni wdrożyli tę deklarację;
7. zwraca uwagę na rolę diaspor, polegającą na pośredniczeniu i przekazywaniu wiedzy ludom tubylczym;

Prawa człowieka ludów tubylczych

8. wzywa UE i jej państwa członkowskie do poparcia deklaracji w sprawie praw ludności wiejskiej i innych ludzi pracujących na obszarach wiejskich oraz do opowiedzenia się za przyjęciem tej deklaracji, kiedy zostanie poddana pod głosowanie w Radzie Praw Człowieka ONZ w 2018 r.; z zainteresowaniem odnotowuje, że tematem przewodnim sesji Komisji ONZ ds. Statusu Kobiet w 2018 r. są kobiety z obszarów wiejskich;
9. apeluje do wszystkich państw, w tym do UE i jej państw członkowskich, o prawne uznanie i zaakceptowanie autonomii terytorialnej i samostanowienia ludów tubylczych, co wiąże się z ich prawem do posiadania, wykorzystywania, rozwoju i kontroli gruntów, terytoriów, wód i mórz przybrzeżnych oraz innych zasobów, które posiadają z racji tradycyjnego prawa własności lub innego tradycyjnego zajmowania bądź wykorzystywania, a także nabytych w inny sposób;
10. apeluje do wszystkich państw, w tym również do UE i jej państw członkowskich, o przyjmowanie strategii w zakresie odbudowy obszarów zniszczonych w wyniku konfliktów lub o udział w takich strategiach, aby promować i gwarantować prawa ludów tubylczych;
11. odnotowuje zatrważające wyniki badania opublikowanego w 2010 r. przez ONZ, z którego wynika, że kobiety należące do ludów tubylczych padają ofiarą przemocy i gwałtu częściej niż pozostałe kobiety na świecie; wzywa w związku z tym państwa członkowskie i UE, aby zdecydowanie potępiły stosowanie przemocy, w tym przemocy seksualnej, wobec kobiet należących do ludów tubylczych; jest zdania, że należy zwrócić szczególną uwagę na kobiety i dziewczęta padające ofiarami przemocy, zapewniając im dostęp do pomocy medycznej i psychologicznej w sytuacjach nagłych;
12. domaga się wycofania prywatnych agencji ochrony i oddziałów wojskowych rozmieszczonych na terytoriach ludów tubylczych z naruszeniem przysługujących im

¹ Wykaz państw, które ratyfikowały konwencję MOP nr 169 (weszła w życie w dniu 5 września 1991 r.): Argentyna, Boliwia, Brazylia, Chile, Dania, Dominikana, Ekwador, Fidżi, Gwatemala, Hiszpania, Honduras, Kolumbia, Kostaryka, Meksyk, Nepal, Niderlandy, Nikaragua, Norwegia, Paragwaj, Peru, Republika Środkowej Afryki i Wenezuela.

praw;

13. apeluje do wszystkich państw o zapewnienie ludom tubylczym, w szczególności kobietom, dostępu do mechanizmów sądowych w przypadkach, gdy dochodzi do łamania ich praw przez korporacje, oraz o dopilnowanie, aby nie były legalizowane prywatne środki kompensacji, które prowadzą do rezygnacji z wejścia na drogę sądową; apeluje do wszystkich państw o zatrudnianie większej liczby kobiet w wymiarze sprawiedliwości, aby przełamać występujące w nim struktury patriarchalne; podkreśla potrzebę wprowadzenia niezbędnych mechanizmów, w tym odpowiednich służb tłumaczeniowych i pomocy prawnej, aby uniknąć sytuacji, w których kobiety wywodzące się z ludów tubylczych traktowano by w sposób dyskryminujący;
14. wyraża zadowolenie, że ochrona praw rdzennej ludności jest dla Rady Europejskiej kwestią priorytetową, co wynika z konkluzji Rady z maja 2017 r.;
15. wzywa kraje partnerskie, aby zapewniły ludom tubylczym powszechny dostęp do krajowych rejestrów ich ludności, co stanowiłoby pierwszy krok w kierunku uznania praw indywidualnych i zbiorowych tych ludów; apeluje do UE, aby wspierała kraje partnerskie w tworzeniu urzędów rejestrujących stan cywilny i w odpowiednim zarządzaniu tymi urzędami;
16. z niepokojem zauważa, że zagrożenia dla praw człowieka, występujące w związku z wydobywaniem węgla, ropy i gazu, niewspółmiernie często dotyczą ludów tubylczych; apeluje do krajów rozwijających się o dokonywanie obowiązkowych ocen wpływu na prawa człowieka przed podjęciem wszelkiej nowej działalności w tych sektorach oraz o ujawnianie wyników tych ocen; podkreśla potrzebę zadbania o to, aby przepisy prawne dotyczące przyznawania koncesji obejmowały postanowienia dotyczące dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody; zaleca, aby rozszerzono standardy obowiązujące w ramach inicjatywy przejrzystości w branżach wydobywczych i objęto nimi ochronę praw człowieka społeczności lokalnych i tubylczych;
17. wzywa wszystkie państwa, a w szczególności UE i jej państwa członkowskie, aby uwzględniały ludy tubylcze i społeczności wiejskie w procesie decyzyjnym z myślą o strategiach ukierunkowanych na przeciwdziałanie zmianie klimatu, które powinny obejmować również przypadek wystąpienia nieodwracalnej szkody wskutek zmiany klimatu zmuszającej je do migracji, co prowadzi do ich podwójnej dyskryminacji – jako przemieszczonych ekologicznych i ludności tubylczej;
18. apeluje do wszystkich państw, w tym do UE i państw członkowskich, o uznanie znaczenia prowadzenia konsultacji z ludami tubylczymi na wszystkich obradach dotyczących kwestii, które mogą mieć na nie wpływ, oraz o zagwarantowanie dzięki temu ich prawa do dobrowolnych, uprzednich i świadomych konsultacji; wzywa w związku z tym do ustanowienia unijnych mechanizmów umożliwiających konsultacje z ludami tubylczymi i ich udział w ramach mandatu do angażowania się w dialog polityczny i do monitorowania wdrażania unijnej polityki, zobowiązań i planów działania dotyczących ludów tubylczych; wzywa wszystkie państwa, w tym UE i jej państwa członkowskie, do stworzenia warunków umożliwiających faktyczną obecność przedstawicieli i przywódców ludów tubylczych w społeczeństwie obywatelskim i przestrzeni publicznej oraz ich szersze uczestnictwo w systemie politycznym i procesach podejmowania decyzji w sprawach, które są dla nich istotne, w tym w

reformach konstytucyjnych;

19. zachęca wszystkie państwa, w tym UE i państwa członkowskie, do przyjęcia i wdrożenia zaleceń dla ONZ zawartych w dokumencie końcowym Światowej Konferencji na temat Ludów Tubylczych w 2014 r., a także zaleceń wydanych przez Stałe Forum ONZ do spraw Ludów Tubylczych i przekazanych przez specjalnego sprawozdawcę ONZ ds. praw ludów tubylczych;
20. wskazuje, że w rezolucji w sprawie praw ludów tubylczych Zgromadzenie Ogólne ONZ ogłosiło rok 2019 Międzynarodowym Rokiem Języków Tubylczych; podkreśla, że kultura jest motorem rozwoju;
21. zwraca się do wszystkich państw, w tym do UE i jej państw członkowskich, by przyczyniły się do wdrożenia i realizacji Międzynarodowego Roku Języków Tubylczych w roku 2019;
22. wzywa UE i jej państwa członkowskie do dalszej pracy na rzecz zagwarantowania integralności fizycznej i pomocy prawnej obrońcom praw ludów tubylczych, praw z zakresu ochrony środowiska, własności intelektualnej i prawa do ziemi, mianowicie dzięki wzmocnieniu Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka i różnych istniejących instrumentów i mechanizmów, takich jak protectdefendeurs.eu, w celu obrony praw człowieka i działaczy ekologicznych, ze specjalnym naciskiem na obrończynie praw człowieka i coraz większe zaangażowanie w inicjatywy proponowane przez organizacje międzynarodowe, takie jak ONZ; wzywa UE, by zaleciła swoim delegacjom monitorowanie i wspieranie obrońców praw, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony kobiet, dzieci i osób niepełnosprawnych, oraz systematyczne i stanowcze zgłaszanie przypadków łamania praw człowieka; apeluje do ESDZ o udział w planie opracowanym przez Międzyamerykańską Komisję Praw Człowieka i Biuro Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka, aby chronić obrońców praw człowieka w Ameryce Łacińskiej;
23. zwraca uwagę na stałą kryminalizację obrońców praw ludów tubylczych i obrońców prawa do ziemi na świecie; apeluje do wszystkich państw, w tym do UE i jej państw członkowskich, aby zapobiegały – dzięki należytym śledztwom i ściganiu – bezkarności za wszelkie zbrodnie popełniane przeciwko obrońcom praw człowieka ludów tubylczych;
24. apeluje do wszystkich państw, w tym do UE i państw członkowskich, by zagwarantowały poszanowanie pełni praw ludów tubylczych i społeczności wiejskich w swoich strategiach politycznych, tak aby przestrzeganie tych praw było zawsze zapewnione, zarówno podczas powstawania, jak i poszerzania obszarów chronionych, a także w stosunku do już istniejących obszarów chronionych, których utworzenie wiązało się wcześniej z nieprzestrzeganiem, wykluczeniem lub innego rodzaju nieproporcjonalnym ograniczaniem praw ludów tubylczych i społeczności wiejskich;
25. popiera wniosek ludów tubylczych dotyczący repatriacji międzynarodowej i ustanowienia międzynarodowego mechanizmu w celu zapobiegania sprzedaży przedmiotów kultury materialnej nielegalnie odebranych ludom tubylczym; apeluje do Komisji o wspieranie takich działań, w tym również o udzielanie pomocy finansowej w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka;

26. podkreśla, że wspólnota międzynarodowa, w tym UE i jej państwa członkowskie, musi poważnie zobowiązać się do uwzględniania osób niepełnosprawnych wywodzących się z ludów tubylczych, a w szczególności dzieci, we wszystkich obszarach polityki, do propagowania w międzynarodowych ramach prawnych praw i potrzeb osób niepełnosprawnych wywodzących się z ludów tubylczych oraz do dopilnowania, aby uwzględniano dobrowolną, uprzednią i świadomą zgodę osób niepełnosprawnych, w szczególności dzieci;
27. wzywa Komisję do rozpoczęcia realizacji unijnego planu działania na rzecz odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej w celu uwzględnienia wdrożenia wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym również w odniesieniu do należytej staranności i dostępu do środków ochrony prawnej; apeluje do Komisji o zlecenie Agencji Praw Podstawowych UE gromadzenia informacji o sądowych i pozasądowych mechanizmach w państwach członkowskich umożliwiających dostęp do środków ochrony prawnej ofiarom naruszeń (w tym ludom tubylczym), których źródłem jest działalność gospodarcza; jest zdania, że partnerzy UE w sektorze prywatnym i publicznym powinni dostarczać pełnych i dostępnych informacji na temat przestrzegania przez nich dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody ludów tubylczych;

Masowy wykup gruntów rolnych

28. z zadowoleniem przyjmuje obwieszczenie Międzynarodowego Trybunału Karnego z 2016 r., w którym Trybunał stwierdza, że masowy wykup gruntów rolnych i niszczenie środowiska naturalnego są źródłem licznych naruszeń praw człowieka i mogą odtąd prowadzić do wniesienia oskarżenia o popełnienie zbrodni przeciwko ludzkości;
29. pozostaje zaniepokojony sytuacją masowego wykupu gruntów rolnych w wyniku praktyk korupcyjnych stosowanych przez duże przedsiębiorstwa, inwestorów zagranicznych, krajowe i międzynarodowe podmioty publiczne, urzędników i organy władzy; apeluje do UE i jej państw członkowskich, aby w ich programach w dziedzinie praw człowieka zwracały większą uwagę na problem masowego wykupu gruntów rolnych;
30. apeluje do UE i jej państw członkowskich o zachęcanie krajów partnerskich zaangażowanych w pokonfliktowe budowanie pokoju, który to proces obejmuje prawa do ziemi, do opracowywania środków umożliwiających powrót przesiedlonych społeczności tubylczych i lokalnych na obszary tradycyjnie przez nie zamieszkiwane, gdyż jest to istotny czynnik w procesie zaprowadzania trwałego pokoju i zapewnienia stabilizacji społecznej;
31. ubolewa, że w wielu krajach, w których dochodzi do masowego wykupu gruntów rolnych, ludy tubylcze i pasterskie mają w rzeczywistości ograniczony dostęp do wymiaru sprawiedliwości i środków ochrony prawnej z uwagi na nieudolne zarządzanie oraz ponieważ ich prawa do ziemi często nie są formalnie uznawane na mocy lokalnych lub krajowych przepisów prawnych; zauważa, że prawo do wypasu i wspólne pastwiska to tradycyjne prawa do użytkowania gruntów, których podstawą jest prawo zwyczajowe, a nie prawa własności gwarantowane w dokumentach; wzywa kraje partnerskie do uznawania i ochrony praw rdzennej ludności i ludów pasterskich,

zwłaszcza do uświęconej tradycją własności i kontroli w odniesieniu do ich gruntów i zasobów naturalnych, zgodnie z Deklaracją praw ludów tubylczych ONZ i konwencją MOP nr 169, tj. poprzez umożliwienie zbiorczej rejestracji użytkowania gruntów oraz prowadzenie polityki mającej na celu zagwarantowanie sprawiedliwszego dostępu do ziemi; apeluje do UE i jej państw członkowskich o aktywne wspieranie krajów partnerskich w zmierzających ku temu działaniach oraz w stosowaniu zasady dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody na operacje nabywania gruntów na dużą skalę, zgodnie z dobrowolnymi wytycznymi w sprawie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łąk i lasów oraz w zgodzie z międzynarodowym prawem w zakresie praw człowieka; ponadto wzywa UE do wspierania krajów partnerskich w udoskonalaniu ich przepisów prawnych w dziedzinie własności gruntów poprzez uznanie powszechnego prawa kobiet do posiadania gruntów jako pełnoprawne właścicielki;

32. apeluje do UE o zaostrenie wytycznych UE w sprawie polityki gruntowej oraz o poprawę ochrony praw człowieka w umowach i traktatach międzynarodowych, a także o promowanie wartości unijnych dotyczących ochrony kobiet i dziewcząt, zwłaszcza kobiet i dziewcząt na obszarach wiejskich, gdzie potrzebują na ogół większej ochrony w obliczu zmian użytkowania gruntów oraz mają z reguły gorszy dostęp do ziemi oraz do praw do niej;
33. wzywa wszystkie państwa do inwestowania w badania naukowe, aby uzupełnić wiedzę na temat wpływu masowego wykupu gruntów rolnych na kobiety oraz bardziej szczegółowo przeanalizować to zjawisko pod względem aspektu płci, co z kolei umożliwiłoby opracowanie możliwych do wyegzekwowania wytycznych w zakresie zarządzania transakcjami dotyczącymi ziemi;
34. wzywa UE i wszystkie jej państwa członkowskie do wymagania ujawniania transakcji nabycia ziemi, w które zaangażowane są przedsiębiorstwa i podmioty z siedzibą w UE, lub transakcji dokonywanych w ramach projektów rozwojowych finansowanych przez UE, aby poprawić przejrzystość i rozliczalność takich transakcji; wzywa UE do monitorowania niezbędnej dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody ludności tubylczej w celu zwiększenia przejrzystości i odpowiedzialności przyszłych transakcji przez instruowanie i wzmacnianie pozycji delegatur i ambasad UE w tym zakresie, we współpracy z odpowiednimi organizacjami pozarządowymi; apeluje do UE o szczególną czujność w przypadku projektów wspieranych przez międzynarodowe i europejskie instytucje finansowe, a także o zadbanie o to, aby finansowanie z tych źródeł nie prowadziło w konsekwencji do naruszania praw człowieka i praw środowiskowych ludów tubylczych ani nie przyczyniało się do łamania tych praw;
35. apeluje do wszystkich państw o wprowadzenie odpowiednich uregulowań prawnych gwarantujących, że przywódcy społeczności będą odpowiadać za swoje decyzje i działania w dziedzinie gospodarowania gruntami, w tym gruntami publicznymi, państwowymi i należącymi do społeczności, a także o zachęcanie do zmiany praktyk prawnych i zwyczajowych, które prowadzą do dyskryminacji kobiet w kwestii własności i dziedziczenia gruntów;
36. zwraca się do wszystkich państw, w szczególności do UE i jej państw członkowskich, o przyjęcie i wspieranie wdrożenia dobrowolnych wytycznych w sprawie

odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łowisk i lasów oraz o zawarcie umów o dobrowolnym partnerstwie dotyczących egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa z jak największą liczbą odnośnych krajów; apeluje do Komisji o zagwarantowanie ścisłego przestrzegania i wdrożenia rozporządzenia w sprawie drewna¹ oraz o nakładanie sankcji na państwa członkowskie nieprzestrzegające tego rozporządzenia w walce z wylesianiem;

37. apeluje do wszystkich krajów, w tym do UE i jej państw członkowskich, o umożliwienie ludności autochtonicznej dążenia do rozwoju gospodarczego w zgodzie z globalnymi strategiami ochrony środowiska naturalnego; wzywa UE i jej państwa członkowskie do promowania i wspierania organizacji ludów tubylczych, które to organizacje realizują programy rozwoju społecznego obejmujące opracowywanie i rozwijanie ram prawnych i instytucjonalnych na potrzeby wytyczania granic obszarów tubylczych i przyznawania tytułów prawnych do nich; podkreśla, że uznawanie gruntów ludów tubylczych i nadanie tym gruntom formalnego statusu, a także wzmocnienie pozycji organów powoływanych przez ludy tubylcze, jak i członków tych społeczności dałoby gwarancję zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności społecznej oraz przyczyniłoby się do rozwiązania sporów dotyczących gruntów i zażegnania konfliktów o tym podłożu w obrębie danego państwa;
38. apeluje do wszystkich państw o podejmowanie niezbędnych działań w trosce o to, aby władze państwowe powstrzymywały się od publicznych oświadczeń lub deklaracji mogących piętnować i umniejszać uzasadnioną rolę kobiet wywodzących się z ludów tubylczych w ochronie ich terytoriów w kontekście masowego wykupu ziemi i wydobywania zasobów, a także zachęca do publicznego uznania ważnej roli, jaką kobiety te odgrywają w społeczeństwach demokratycznych;
39. apeluje do wszystkich państw o przestrzeganie, chronienie i egzekwowanie praw małych posiadaczy ziemskich, a także praw osób fizycznych do innych zasobów, takich jak woda, lasy, inwentarz żywy i łowiska; dostrzega, że dyskryminacyjne pozbawianie ziemi i przymusowe eksmisje, które negatywnie wpływają na ludność w krajach rozwijających się, mogą mieć istotny wpływ na źródła utrzymania tej ludności i prowadzić do podważania podstawowych praw człowieka, takich jak prawo do życia, żywności, mieszkania, opieki zdrowotnej i posiadania własności;

Biznes a prawa człowieka

40. apeluje do UE o zadbanie o to, aby wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka zostały w pełni włączone do krajowych programów państw członkowskich i były uwzględniane w praktycznej działalności i operacjach transnarodowych korporacji i przedsiębiorstw mających powiązania z Europą;
41. wzywa Unię do utrzymania poparcia dla wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz do kontynuowania działań na rzecz ich należytego wdrożenia;
42. wzywa UE do udziału w konstruktywnych negocjacjach dotyczących zawarcia na

¹Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiające obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna (Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 23).

szczeblu ONZ porozumienia w sprawie korporacji transnarodowych, które zapewni poszanowanie praw człowieka przysługujących ludom tubylczym, w szczególności kobietom i dziewczętom;

43. zaleca, by UE opracowała europejski regionalny plan działania dotyczący biznesu i praw człowieka, kierując się zasadami zawartymi w Deklaracji praw ludów tubylczych przyjętej przez ONZ, i wzywa do opracowania i wdrożenia krajowych planów działania koncentrujących się na tej kwestii;
44. żąda od UE i jej państw członkowskich współpracy mającej na celu rozliczanie wielonarodowych korporacji i międzynarodowych instytucji finansowych za wpływ, jaki wywierają one na prawa człowieka i prawa środowiskowe społeczności tubylczych; apeluje do UE o zadbanie, aby wszystkie przypadki naruszenia praw ludów tubylczych przez przedsiębiorstwa europejskie był przedmiotem stosownego śledztwa i podlegały prawdziwym sankcjom za pośrednictwem odpowiednich mechanizmów, oraz zachęca UE do wycofywania wszelkiego rodzaju wsparcia instytucjonalnego lub finansowego w przypadku łamania praw człowieka;
45. wzywa UE do ustanowienia mechanizmu rozpatrywania skarg, zgodnie z zaleceniem Komisji 2013/369/UE z dnia 11 czerwca 2013 r.¹, w ramach którego to mechanizmu społeczności tubylcze i lokalne mogłyby składać skargi w sprawach o łamanie i naruszanie ich praw w wyniku działalności przedsiębiorstw z siedzibą w UE, niezależnie od kraju, w którym takie przypadki łamania i naruszania praw miały miejsce, w celu zagwarantowania ofiarom skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości, a także do pomocy technicznej i prawnej; zachęca wszystkie państwa, w tym UE i jej państwa członkowskie, do angażowania się w negocjacje mające na celu przyjęcie prawnie wiążącego międzynarodowego instrumentu w zakresie praw człowieka, przeznaczonego dla spółek międzynarodowych i innych przedsiębiorstw, przez aktywny udział w międzyrządowej grupie roboczej o nieograniczonym składzie utworzonej na szczeblu ONZ;
46. apeluje do Unii i jej państw członkowskich o zagwarantowanie dostępu do środków ochrony prawnej ofiarom naruszeń i łamania praw człowieka, będących wynikiem działalności przedsiębiorstw mających siedzibę w Unii, a to poprzez usunięcie wszelkich barier, zarówno praktycznych, jak i prawnych, tak aby podział kompetencji nie uniemożliwiał rozliczalności ani dostępu do wymiaru sprawiedliwości w kraju, w którym doszło do nadużyć;
47. przypomina o odpowiedzialności przedsiębiorstw za zagwarantowanie prawa ludów tubylczych do dobrowolnych, uprzednich i świadomych konsultacji, jeżeli na obszarach zamieszkiwanych przez te ludy mają być realizowane projekty lub prowadzone prace bądź działania, a także za uwzględnianie, a następnie stosowanie tego prawa w ramach ich polityki społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw;
48. apeluje do UE, by wykonywała swoje obowiązki ekstraterytorialne w odniesieniu do praw człowieka, i postanawia zwrócić się do Komisji o opracowanie wniosków ustawodawczych i podjęcie współpracy z Radą Europejską w celu ustanowienia przepisów zapobiegających przypadkom ekstraterytorialnego łamania praw ludów

¹ Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 60.

tubylczych i społeczności lokalnych oraz karzących takie przypadki; apeluje do UE o opracowanie jasnych zasad postępowania i ram regulacyjnych dotyczących ekstraterytorialnej działalności przedsiębiorstw i inwestorów podlegających unijnej jurysdykcji, aby podmioty te przestrzegały praw ludów tubylczych i społeczności lokalnych oraz by można było należycie rozliczyć te podmioty i nałożyć na nie sankcje, gdyby ich działalność doprowadziła do naruszenia wspomnianych praw; zachęca Komisję do zastanowienia się nad skutecznymi mechanizmami w zakresie zobowiązań dotyczących należytej staranności ze strony przedsiębiorstw i w trosce o to, aby importowane towary nie miały związku z masowym wykupem gruntów rolnych ani z poważnymi naruszeniami praw ludów tubylczych; wzywa ESDZ do opracowania narzędzi operacyjnych, dzięki którym personel delegatur UE otrzymałby wytyczne;

Zrównoważony rozwój gospodarczy na rzecz ludów tubylczych

49. zwraca się do UE i jej państw członkowskich o uwzględnienie kwestii praw ludów tubylczych i masowego wykupu gruntów rolnych podczas wdrażania przez UE programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030;
50. podkreśla, że ludy tubylcze ze względu na swój model życia i rozwoju pełnią ważną rolę w ochronie środowiska;
51. zachęca UE, by w ramach prowadzonej z krajami trzecimi współpracy na rzecz rozwoju w sposób szczególny uwzględniała sytuację ludów tubylczych, w tym przez opracowywanie polityki sprzyjającej włączeniu społecznemu na obszarach tradycyjnie należących do tych ludów lub w otoczeniu miejskim, a w kontekście środków podejmowanych z myślą o ograniczaniu ubóstwa łagodziła skutki wykorzenienia i rozbieżności między otoczeniem miejskim a tradycyjnymi możliwościami i specyfiką kulturową tych ludów;
52. zwraca uwagę na bezpośredni wpływ zmiany klimatu na sytuację należących do ludów tubylczych kobiet, które wskutek tej zmiany zmuszone są do zaprzestania tradycyjnych praktyk lub zostają przesiedlone, co wiąże się z ryzykiem doświadczenia przemocy, nadużyć i wyzysku; wzywa wszystkie państwa, w tym UE i jej państwa członkowskie, by uwzględniały ludność tubylczą, a w szczególności kobiety będące jej przedstawicielkami oraz społeczności wiejskie, w strategiach na rzecz walki ze zmianą klimatu, a także w opracowywaniu skutecznych strategii dotyczących przystosowywania się do tej zmiany i łagodzenia jej, z uwzględnieniem czynników uwarunkowanych płcią; domaga się, by poważnie traktować kwestię przymusowego wysiedlenia wynikającego z warunków klimatycznych; deklaruje otwartość na debatę w sprawie opracowania przepisu dotyczącego migracji klimatycznej; apeluje o powołanie zespołu ekspertów, którzy przeanalizowaliby to zagadnienie na poziomie międzynarodowym, i domaga się, by kwestii migracji klimatycznej nadano znaczenie międzynarodowe; wzywa do zacieśnienia współpracy międzynarodowej w celu zapewnienia odporności na zmianę klimatu;
53. podkreśla duże znaczenie celów zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do ludów tubylczych, przede wszystkim celu nr 2 (wyeliminowanie głodu), nr 4.5 (dostęp do kształcenia) i nr 5 (równouprawnienie płci); ponownie podkreśla, że ludność rdzenna na całym świecie niewspółmiernie cierpi z powodu naruszania praw człowieka, a także z powodu przestępczości, rasizmu, przemocy, eksploatacji zasobów naturalnych,

problemów zdrowotnych i wysokich wskaźników ubóstwa, gdyż stanowi 15 % ludności żyjącej w ubóstwie, choć liczebnie nie przekracza 5 % światowej populacji; podkreśla, że należy zadbać o pełną i kompleksową ochronę dla przywódców rdzennej ludności i obrońców praw człowieka, którzy otwarcie występują przeciwko niesprawiedliwości;

54. przypomina, że program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do 2030 r. uwzględnia kwestie rozwojowe dotyczące ludności rdzennej, i podkreśla, iż potrzebne są dalsze działania mające na celu wdrożenie tego programu; podkreśla potrzebę wzmocnienia trzonowej grupy ludności tubylczej zaangażowanej w zrównoważony rozwój, aby funkcjonowała ona jako globalny mechanizm koordynacji i uzgodnionych działań w zakresie upowszechniania praw i realizowania priorytetów rozwojowych ludności tubylczej; apeluje do Komisji o ściślejszą współpracę z trzonową grupą ludności tubylczej zaangażowanej w zrównoważony rozwój oraz o zintegrowanie jej z wielostronną platformą poświęconą realizacji celów zrównoważonego rozwoju;
55. przypomina, że 80 % lasów na całym świecie stanowi tradycyjne ziemie i terytoria ludów tubylczych; podkreśla istotną rolę ludów tubylczych, jeżeli chodzi o zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i ochronę bioróżnorodności; przypomina, że w Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu wzywa się strony do respektowania wiedzy i praw ludów tubylczych jako gwarancji wdrożenia programu REDD+; wzywa państwa partnerskie do przyjmowania środków mających na celu efektywne angażowanie ludów tubylczych w działania mające na celu łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej;
56. zauważa, że od 200 do 500 mln ludzi na świecie uprawia pasterstwo oraz że pasterstwo jest podstawą utrzymania w suchych i górskich regionach wschodniej Afryki; podkreśla potrzebę wspierania zrównoważonego pasterstwa, aby zrealizować cele zrównoważonego rozwoju; zachęca UE i jej państwa członkowskie do wspierania afrykańskiej struktury rządów, zwłaszcza Afrykańskiego Trybunału Praw Człowieka i Ludów, aby wdrożyć ramy polityczne Unii Afrykańskiej dotyczące pasterstwa w Afryce oraz – w szerszym ujęciu – uznać prawa ludów pasterskich i tubylczych w zakresie wspólnotowej własności ziemi przodków, prawo do swobodnego rozporządzania zasobami naturalnymi oraz prawa w dziedzinie kultury i religii;
57. podkreśla, że dwustronne umowy inwestycyjne mogą mieć negatywny wpływ na prawa rdzennej ludności oraz ograniczać jej udział w procesie podejmowania decyzji; przypomina o prawie rządów do stanowienia prawa w interesie publicznym; przypomina również, że międzynarodowe umowy inwestycyjne muszą być zgodne z międzynarodowym prawem dotyczącym praw człowieka, w tym również z postanowieniami dotyczącymi ludów tubylczych, oraz apeluje o większą przejrzystość w tym względzie, zwłaszcza dzięki ustanowieniu odpowiednich procedur i mechanizmów konsultacyjnych we współpracy z rdzenną ludnością; apeluje do instytucji finansowania rozwoju, które finansują inwestycje, o wzmocnienie gwarancji dotyczących praw człowieka w trosce o to, aby eksploatacja ziemi i zasobów w krajach rozwijających się nie prowadziła do naruszania ani nadużywania praw człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem ludów tubylczych;
58. apeluje do wszystkich państw o zobowiązanie się do zagwarantowania ludom tubylczym rzeczywistego dostępu do opieki zdrowotnej, edukacji, zatrudnienia i

możliwości gospodarczych; apeluje do wszystkich państw o propagowanie międzykulturowej polityki publicznej i języków tubylczych oraz historii i kultury ludów tubylczych w programach nauczania lub o opracowanie uzupełniających zajęć ponadprogramowych na rzecz zachowania, pobudzania i wspierania kultury ludów tubylczych zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym; uważa, że opracowanie inicjatyw ukierunkowanych na uwrażliwianie społeczeństwa obywatelskiego, opinii publicznej i mediów pod kątem znaczenia poszanowania praw, wierzeń i wartości ludów tubylczych mogłoby przyczynić się do zwalczania uprzedzeń i błędnych informacji;

59. wzywa UE i jej kraje partnerskie do zapewnienia usług w zakresie zdrowia psychicznego, świadczonych przez osoby kompetentne w kwestiach kulturowych w ramach partnerskiej współpracy ze społecznościami tubylczymi, aby zapobiegać uzależnieniu od substancji odurzających i samobójstwom; podkreśla, jak ważne jest wspieranie organizacji prowadzonych przez kobiety ze społeczności tubylczych, aby wzmocnić pozycję kobiet i zwiększyć ich zdolności w zakresie angażowania się w życie społeczeństwa obywatelskiego;
60. apeluje do UE i jej państw członkowskich o wspieranie wysiłków ludów tubylczych i społeczności lokalnych w zakresie rozwijania własnych modeli biznesowych i gospodarowania gruntami;
61. zwraca się do wszystkich państw o zagwarantowanie, by społeczności tubylcze odnosiły korzyści z przychodów uzyskiwanych ze zrównoważonej turystyki oraz by były chronione przed niekorzystnymi skutkami, jakie mogą być następstwem turystyki masowej, i z zadowoleniem przyjmuje przykłady wspólnego zarządzania rezerwatami i obszarami chronionymi, które pozwalają na lepszą ochronę ekosystemów i kontrolę ruchu turystycznego; w związku z tym przypomina o znaczeniu pojęcia zrównoważonego rozwoju;

Unijna polityka współpracy z państwami trzecimi

62. zaleca, by sytuację ludów tubylczych bardziej eksponowano w polityce zagranicznej UE, w tym w dialogach dotyczących praw człowieka, które Unia prowadzi z państwami trzecimi, oraz w umowach o handlu, współpracy i rozwoju; domaga się systematycznego przedstawiania przez Radę w corocznym sprawozdaniu na temat praw człowieka i demokracji na świecie informacji o działaniach podejmowanych przez UE z myślą o wsparciu dla ludów tubylczych; zwraca się do UE i jej państw członkowskich, aby uwzględniły ustalenia powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka i organów traktatowych ONZ zajmujących się prawami człowieka we wspomnianym sprawozdaniu rocznym ESDZ w celu potwierdzenia, że polityka, jaką prowadzą, jest zgodna z prawami ludów tubylczych;
63. podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie muszą poruszać kwestię praw człowieka ludów tubylczych oraz wywodzących się z nich obrońców praw człowieka podczas dwustronnych i wielostronnych negocjacji i kontaktów dyplomatycznych, a także domagać się uwolnienia uwięzionych obrońców praw człowieka; apeluje do UE i jej państw członkowskich o dążenie do tego, aby rządy państw trzecich zapewniały odpowiednią ochronę społecznościom tubylczym i obrońcom praw człowieka oraz

pociągały do odpowiedzialności winnych popełnienia zbrodni przeciwko tym grupom;

64. wzywa delegatury UE i ambasady państw członkowskich do dokonania przeglądu i usprawnienia procesu wdrażania wytycznych UE dotyczących obrońców praw człowieka przy jednoczesnym uwzględnieniu specyficznych potrzeb autochtonicznych obrońców praw człowieka, zagrożeń dla nich oraz specyficznej sytuacji autochtonicznych obrońców praw człowieka, takich jak kobiety, osoby starsze, osoby LGBTI i osoby niepełnosprawne, mających do czynienia z dyskryminacją z wielu przyczyn jednocześnie; w związku z tym nalega, aby delegatury UE i ambasady państw członkowskich przewidziały dla swojego personelu odpowiednie szkolenia przygotowujące pracowników do współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i obrońcami praw człowieka oraz do utrzymywania kontaktów i w razie potrzeby udzielania wsparcia;
65. podkreśla potrzebę umożliwienia społecznościom tubylczym korzystania z najnowszych technologii informacyjnych, aby podnieść ich poziom życia i poprawić stan opieki zdrowotnej, a także zauważa, że jest to dziedzina, w której UE może odegrać istotną rolę; ponownie podkreśla prawo ludów tubylczych do samodzielnego decydowania o źródłach własnego utrzymania oraz wskazuje na potrzebę zrównoważonego rozwoju;
66. wzywa wszystkie państwa do zagwarantowania kobietom i dziewczętom wywodzącym się z ludów tubylczych dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, a także praw w tym zakresie, zwłaszcza do usług i praw w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego; domaga się, by Komisja i ESDZ wspierały ich dostęp do usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego w unijnych programach współpracy na rzecz rozwoju;
67. wzywa wszystkie państwa, w tym UE i jej państwa członkowskie, do gromadzenia segregowanych według kryterium płci danych dotyczących sytuacji kobiet wywodzących się z ludów tubylczych, m.in. w odniesieniu do uznawania praw do ziemi i dostępu do tych praw, przemocy wobec kobiet i bezpieczeństwa żywnościowego;
68. podkreśla, że inwestycje zagraniczne, jakich dokonują przedsiębiorstwa, mogą być motorem postępu gospodarczego i technologicznego, prowadzić do rozwoju zatrudnienia i infrastruktury, a także umożliwiać kobietom samowystarczalność dzięki pobudzaniu zatrudnienia; podkreśla, że intensywniejsza działalność inwestycyjna w krajach rozwijających się to ważny krok na drodze ku pobudzeniu gospodarek krajowych i regionalnych;
69. apeluje do UE i jej państw członkowskich o kontynuowanie prac nad specjalnymi strategiami mającymi gwarantować skuteczne wdrożenie celu zrównoważonego rozwoju nr 16, który dotyczy promowania pokojowych i integracyjnych społeczeństw, a przez to przeciwdziałanie atakom na obrońców praw człowieka, prześladowaniu ich i zabójstwom wśród tej grupy, zapobieganie takim zjawiskom oraz ściganie sprawców i pociąganie ich do odpowiedzialności;
70. apeluje do UE o zagwarantowanie, by we wszystkich projektach rozwojowych finansowanych przez UE, które wdrażane są na ziemiach należących do ludów tubylczych, ściśle przestrzegano zasady uzyskania dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody, praw człowieka oraz wolności słowa i stowarzyszania się w celu uniknięcia

negatywnego wpływu na źródła utrzymania i kulturę ludów tubylczych;

71. zauważa, że Komisja, ESDZ i państwa członkowskie muszą stosować holistyczne i zintegrowane podejście do zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniać prawa człowieka i kwestie środowiskowe w ramach stosunków handlowych i gospodarczych; apeluje do Komisji o zwracanie uwagi – w kontekście negocjacji handlowych i systemów takich jak ogólnego systemu preferencji taryfowych (GSP) – na przypadki naruszania praw człowieka i atakowania obrońców praw człowieka lub ich prześladowania;
72. zwraca się do UE o ustanowienie mechanizmu przeprowadzania niezależnych badań dotyczących oceny oddziaływania przed zawarciem umów o handlu i współpracy oraz przed wdrożeniem projektów rozwojowych, by dokonać pomiaru ich szkodliwych skutków dla praw społeczności tubylczych i lokalnych oraz zapobiegać tym skutkom; nalega, aby oceny oddziaływania przeprowadzać w oparciu o znaczący współdział społeczeństwa obywatelskiego oraz by wyniki były należycie uwzględniane w umowach gospodarczych i projektach na rzecz rozwoju; wzywa UE do ponownej oceny realizacji projektów w przypadku łamania praw człowieka;
73. apeluje do UE i jej państw członkowskich o podejmowanie działań na wszystkich odpowiednich forach międzynarodowych, aby uwrażliwiać na sytuację w zakresie praw człowieka i praw środowiskowych ludów tubylczych, a także na kluczową rolę obrońców praw człowieka związanych ze środowiskiem naturalnym w zachowaniu bioróżnorodności i dążeniu do zrównoważonego rozwoju;
74. z zaniepokojeniem przypomina, że UE i jej państwa członkowskie muszą kontynuować działania mające na celu zagwarantowanie praw i integracji społecznej ludów tubylczych w Europie, zwłaszcza Lapończyków, a także dostrzega w związku z tym ważną rolę działaczy społecznych i obrońców praw człowieka;
75. apeluje do UE o zwiększanie wsparcia dla ludów tubylczych w programach współpracy na rzecz rozwoju oraz o rozwijanie projektów wzmacniających pozycję tych ludów, zwłaszcza jeżeli chodzi o budowanie zdolności, w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka i Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju; podkreśla potrzebę nieprzerwanego przekazywania ludom tubylczym – w celu wzmacniania ich pozycji – zasobów umożliwiających im skuteczne wdrażanie, za pośrednictwem ich przedstawicieli, strategii politycznych UE i ONZ oraz kontakty z instytucjami UE i ONZ, w tym w dziedzinie działalności gospodarczej i praw człowieka; apeluje do delegatur UE w odnośnych krajach o dokładne monitorowanie sytuacji autochtonicznych obrońców praw człowieka oraz o udzielanie im odpowiedniego wsparcia;
76. apeluje do delegatur UE o dokładne monitorowanie sytuacji ludów tubylczych oraz o pozostawanie z nimi w ciągłym dialogu zarówno na szczeblu krajowym, jak i regionalnym; nalega, aby punkty kontaktowe ds. praw człowieka w odpowiednich delegaturach UE były wyraźnie odpowiedzialne za kwestie dotyczące ludów tubylczych oraz aby personel tych delegatur brał udział w regularnych szkoleniach na temat praw ludów tubylczych;
77. apeluje do UE i jej krajów partnerskich o zacieśnienie współpracy ze społecznościami

tubylczymi w kontekście dyskusji dotyczących polityki antynarkotykowej; ponownie podkreśla, że opracowanie strategii zwalczania nielegalnego rynku narkotyków jest niezbędne z uwagi na konieczność ochrony ludów tubylczych i ich gruntów; apeluje do UE i jej krajów partnerskich o zadbanie o to, aby środki bezpieczeństwa mające na celu zwalczanie handlu narkotykami nie naruszały praw społeczności tubylczych oraz zapobiegały ofiarom wśród niewinnej ludności w tym konflikcie;

78. wzywa UE do pogłębienia, rozszerzenia i wzmocnienia celów, priorytetów i działań na rzecz ludów tubylczych, określonych w strategicznych ramach dotyczących demokracji i praw człowieka oraz w planie działania w tym zakresie, a także zwraca się o zmodyfikowanie mandatu specjalnego przedstawiciela ds. praw człowieka, aby mógł on w większym stopniu uwidaczniać kwestie dotyczące praw ludów tubylczych i obrońców tych praw;
79. przypomina o zobowiązaniu UE do stosowania podejścia do współpracy na rzecz rozwoju, opartego na prawach człowieka, co obejmuje poszanowanie praw ludów tubylczych, określonych w Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ, i zwraca przy tym szczególną uwagę na takie zasady jak odpowiedzialność, uczestnictwo i brak dyskryminacji; zdecydowanie zachęca UE do kontynuowania wysiłków mających na celu wdrożenie podejścia do współpracy na rzecz rozwoju, opartego na prawach człowieka, w ramach wszelkich działań rozwojowych, a także do powołania w tym celu grupy zadaniowej we współpracy z państwami członkowskimi; apeluje o aktualizację odpowiedniego planu wdrażania z uwzględnieniem jasnego harmonogramu i wskaźników służących do pomiaru postępów;
80. przypomina art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz zasadę spójności polityki na rzecz rozwoju, z niepokojem zauważa, że polityka UE w dziedzinie energii, rolnictwa, handlu i inwestycji w sposób dowiedziony prowadzi do masowego wykupu gruntów rolnych w krajach trzecich, a operacje nabywania gruntów na dużą skalę mają negatywny wpływ na dostęp ludności tubylczej do ziemi; ubolewa, że podczas trwającego obecnie przeglądu dyrektywy w sprawie energii ze źródeł odnawialnych¹ nie udało się jeszcze wprowadzić kryteriów społecznych ani dotyczących zrównoważonego rozwoju, które uwzględniałyby ryzyko związane z masowym wykupem gruntów rolnych; przypomina, że dyrektywa ta powinna być spójna z międzynarodowymi standardami w zakresie prawa do ziemi;
81. apeluje do delegatur UE o pogłębianie dialogu z ludami tubylczymi, aby identyfikować naruszenia praw człowieka i im zapobiegać; zwraca się w szczególności do Komisji Europejskiej i państw członkowskich o ustanowienie skutecznego pod względem administracyjnym mechanizmu rozpatrywania skarg dla ofiar naruszeń praw człowieka i innych negatywnych skutków działań finansowanych w ramach oficjalnej pomocy rozwojowej, aby możliwe było wszczynanie dochodzeń i procedur pojednawczych; podkreśla, że mechanizm ten powinien obejmować ustandaryzowane procedury oraz mieć charakter administracyjny i tym samym uzupełniający względem mechanizmów sądowych;

¹Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 16).

82. podkreśla, że plan działania w zakresie egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa, a w szczególności dobrowolne umowy o partnerstwie, mogłyby odgrywać donioślejszą rolę w umacnianiu pozycji ludów tubylczych i społeczności żyjących w lasach w szeregu krajów, w których występują lasy tropikalne, a także wzywa UE i partnerów w ramach dobrowolnych umów o partnerstwie do umożliwienia tym społecznościom odgrywania donioślejszej roli w krajowych procesach politycznych; apeluje do UE o udostępnianie w większym zakresie pomocy finansowej i technicznej na rzecz krajów partnerskich, aby chronić, utrzymywać i odnawiać ekosystemy leśne, w tym również dzięki poprawie zarządzania, wyjaśniać kwestie posiadania ziemi i wzmacniać prawa do niej, przestrzegać praw człowieka, w tym praw ludów tubylczych, oraz wspierać obszary chronione, na których przestrzega się praw społeczności;
83. podkreśla potrzebę przyjęcia specjalnych środków, aby rozwiązać problem drewna będącego przedmiotem handlu prowadzonego przez grupy zbrojne, powstrzymać napływ drewna pochodzącego z przekształcania lasów oraz odciągnąć inwestorów od działalności prowadzącej do niszczenia lasów, co skutkuje wysiedlaniem społeczności lokalnych i tubylczych; apeluje do UE o przyjęcie dodatkowych środków wsparcia z myślą o ochronie i odnowie ekosystemów leśnych i zamieszkujących je społeczności, a także w celu wyeliminowania zjawiska wylesiania z unijnych łańcuchów dostaw w ramach nowego planu działania UE w zakresie wylesiania, degradacji lasów i przestrzegania praw do ziemi przysługujących społecznościom żyjącym w lasach;
84. zwraca uwagę na fakt, że my, obywatele UE, na temat zrównoważonego użytkowania, np. lasów, wiele możemy się jeszcze nauczyć od ludów tubylczych, które ponadto z uwagi na swój sposób życia praktycznie nie przyczyniają się do zmiany klimatu, ale cierpią z jej powodu w sposób szczególny, na przykład w wyniku susz lub pustynnienia, które to zjawiska dotyczą w szczególności kobiet;
85. apeluje do ESDZ, Komisji i państw członkowskich o priorytetowe traktowanie inwestycji stanowiących wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka, a zwłaszcza jeżeli chodzi o autochtonicznych obrońców praw człowieka związanych ze środowiskiem naturalnym, o zadbanie o mechanizmy długoterminowej ochrony z myślą o wspieraniu takich osób, w szczególności protectdefenders.eu, oraz o zagwarantowanie, że wypełniane będą aktualne zobowiązania w zakresie finansowania na rzecz zagrożonych obrońców praw człowieka; zachęca delegacje i komisje do regularnych spotkań ze społecznościami tubylczymi i obrońcami praw człowieka podczas wizyt w krajach, których ta kwestia dotyczy; zaleca, aby odpowiednia komisja/podkomisja powołała stałego sprawozdawcę ds. ludów tubylczych w celu monitorowania sytuacji w zakresie praw człowieka, a w szczególności wdrożenia Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ oraz konwencji MOP nr 169;
86. apeluje do UE i jej państw członkowskich o podjęcie dialogu i współpracę z ludami tubylczymi i lokalnymi społecznościami w Arktyce w trosce o to, aby ich stanowiska i prawa były respektowane w kontekście ram unijnej polityki rozwojowej, która może mieć wpływ na ten region;

o

o o

87. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych oraz delegaturom Unii.

24.4.2018

OPINIA KOMISJI ROZWOJU

dla Komisji Spraw Zagranicznych

w sprawie łamania praw rdzennej ludności na świecie, w tym masowego wykupu gruntów rolnych
(2017/2206(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Maria Heubuch

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. zauważa, że coraz powszechniejsze nabywanie gruntów na dużą skalę, za którym stoi głównie agrobiznes, leśnictwo, przemysł biopaliwowy i turystyka, często prowadzi do naruszania praw człowieka, w tym również do przesiedleń ludów tubylczych, oraz do pozbawiania ich kontroli nad ich zasobami naturalnymi, takimi jak prawa do użytkowania wody;
2. przypomina o art. 21 TUE, art. 208 TFUE i jego nadrzędnym celu polegającym na eliminacji ubóstwa, programie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 i o tym, że UE zobowiązana jest stosować podejście do współpracy na rzecz rozwoju oparte na prawach człowieka; wyraża zadowolenie, że UE przyczyniła się w skali międzynarodowej do upowszechnienia i uznawania praw ludności rdzennej, zapisanych w Deklaracji praw ludów tubylczych; uważa jednak, że wsparcie na rzecz praw ludności tubylczej należy lepiej zintegrować z działaniami rozwojowymi UE, zwłaszcza w kontekście realizacji celów zrównoważonego rozwoju; przypomina, że Europejski konsensus w sprawie rozwoju w sposób szczególny skupia się na promowaniu praw najsłabszych grup społecznych, w tym również ludności tubylczej;
3. podkreśla duże znaczenie celów zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do ludów tubylczych, przede wszystkim celu nr 2 (wyeliminowanie głodu), nr 4.5 (dostęp do kształcenia) i nr 5 (równouprawnienie płci); ponownie podkreśla, że ludność rdzenna na całym świecie niewspółmiernie cierpi z powodu naruszania praw człowieka, a także z powodu przestępczości, rasizmu, przemocy, eksploatacji zasobów naturalnych, problemów zdrowotnych i wysokich wskaźników ubóstwa, gdyż stanowi 15 proc. ludności żyjącej w ubóstwie, choć liczebnie nie przekracza 5 proc. światowej populacji;

- podkreśla, że należy zadbać o pełną i kompleksową ochronę dla przywódców rdzennej ludności i obrońców praw człowieka, którzy otwarcie występują przeciwko niesprawiedliwości;
4. przypomina, że program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do 2030 r. uwzględnia kwestie rozwojowe dotyczące ludności rdzennej i podkreśla, iż potrzebne są dalsze działania mające na celu wdrożenie tego programu; podkreśla potrzebę wzmocnienia trzonowej grupy ludności tubylczej zaangażowanej w zrównoważony rozwój, aby funkcjonowała ona jako globalny mechanizm koordynacji i uzgodnionych działań w zakresie upowszechniania praw i realizowania priorytetów rozwojowych ludności tubylczej; apeluje do Komisji o ściślejszą współpracę z trzonową grupą ludności tubylczej zaangażowanej w zrównoważony rozwój oraz o zintegrowanie jej z wielostronną platformą poświęconą realizacji celów zrównoważonego rozwoju;
 5. wyraża zadowolenie, że ochrona praw rdzennej ludności jest dla Rady Europejskiej kwestią priorytetową, co wynika z konkluzji Rady z maja 2017 r.;
 6. przypomina o zobowiązaniu UE do stosowania podejścia do współpracy na rzecz rozwoju, opartego na prawach człowieka, które obejmuje poszanowanie praw ludów tubylczych, określonych w Deklaracji praw ludów tubylczych, i zwraca przy tym szczególną uwagę na takie zasady jak odpowiedzialność, uczestnictwo i brak dyskryminacji; zdecydowanie zachęca UE do kontynuowania wysiłków mających na celu wdrożenie podejścia do współpracy na rzecz rozwoju, opartego na prawach człowieka, w ramach wszelkich działań rozwojowych, a także do powołania w tym celu grupy zadaniowej we współpracy z państwami członkowskimi; apeluje o aktualizację odpowiedniego planu wdrażania z uwzględnieniem jasnego harmonogramu i wskaźników służących do pomiaru postępów;
 7. przypomina o art. 208 TFUE i zasadzie spójności polityki na rzecz rozwoju; z niepokojem zauważa, że polityka UE w dziedzinie energii, rolnictwa, handlu i inwestycji w sposób dowiedziony prowadzi do masowego wykupu gruntów rolnych w krajach trzecich, a operacje nabywania gruntów na dużą skalę mają negatywny wpływ na dostęp ludności tubylczej do ziemi; wyraża ubolewanie, że podczas trwającego obecnie przeglądu dyrektywy w sprawie energii ze źródeł odnawialnych nie udało się jeszcze wprowadzić kryteriów społecznych ani dotyczących zrównoważonego rozwoju, które uwzględniałyby ryzyko związane z masowym wykupem gruntów rolnych; przypomina, że dyrektywa ta powinna być spójna z międzynarodowymi standardami w zakresie prawa do ziemi;
 8. wyraża zaniepokojenie z powodu zarzutów, jakoby niektóre programy współpracy, finansowane w ramach oficjalnej pomocy rozwojowej, zwłaszcza projekty w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, miały negatywny wpływ na prawa rdzennej ludności; apeluje do Komisji o należyte zbadanie tych zarzutów i zadbanie o to, aby w przypadku wszystkich projektów finansowanych w ramach oficjalnej pomocy rozwojowej ściśle stosowano podejście do współpracy na rzecz rozwoju oparte na prawach człowieka i przestrzegano go, w szczególności w odniesieniu do kwestii praw ludności tubylczej; ubolewa, że w ramach programu REDD+ nie udało się zagwarantować praw własności gruntu lokalnym społecznościom żyjącym w lasach; zwraca uwagę, że inicjatywa FLEGT, która ma na celu zwalczanie nielegalnego pozyskiwania drewna, może

przyczynić się do usprawnienia programu REDD + pod kątem zarządzania i egzekwowania prawa w dziedzinie leśnictwa; wyraża zadowolenie, że porozumienie paryskie zawiera postanowienia gwarantujące poparcie dla ochrony ludności tubylczej; apeluje do Komisji i państw członkowskich o opowiadanie się za włączaniem obowiązków wynikających z praw człowieka, zwłaszcza praw ludów tubylczych, do wszystkich krajowych i międzynarodowych instrumentów łagodzących i dostosowawczych, a także wzywa do ustanowienia skutecznego mechanizmu rozpatrywania skarg i dochodzenia roszczeń;

9. apeluje do delegatur UE o pogłębianie dialogu z ludami tubylczymi, aby identyfikować naruszenia praw człowieka i im zapobiegać; zwraca się w szczególności do Komisji Europejskiej i państw członkowskich o ustanowienie skutecznego pod względem administracyjnym mechanizmu rozpatrywania skarg dla ofiar naruszeń praw człowieka i innych negatywnych skutków działań finansowanych w ramach oficjalnej pomocy rozwojowej, aby możliwe było wszczynanie dochodzeń i procedur pojednawczych; podkreśla, że mechanizm ten powinien obejmować ustandaryzowane procedury oraz mieć charakter administracyjny i tym samym uzupełniający względem mechanizmów sądowych;
10. podkreśla, że plan działania w zakresie egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa, a w szczególności dobrowolne umowy o partnerstwie mogłyby odgrywać donioślejszą rolę w umacnianiu pozycji ludów tubylczych i społeczności żyjących w lasach w szeregu krajów, w których występują lasy tropikalne, a także wzywa UE i partnerów w ramach dobrowolnych umów o partnerstwie do umożliwienia tym społecznościom odgrywania donioślejszej roli w krajowych procesach politycznych; apeluje do UE o udostępnianie w większym zakresie pomocy finansowej i technicznej na rzecz krajów partnerskich, aby chronić, utrzymywać i odnawiać ekosystemy leśne, w tym również dzięki poprawie zarządzania, wyjaśniać kwestie posiadania ziemi i wzmacniać prawa do niej, przestrzegać praw człowieka, w tym praw ludów tubylczych, oraz wspierać obszary chronione, na których przestrzega się praw społeczności;
11. podkreśla potrzebę przyjęcia specjalnych środków, aby rozwiązać problem drewna będącego przedmiotem handlu prowadzonego przez grupy zbrojne, powstrzymać napływ drewna pochodzącego z przekształcania lasów oraz odciągnąć inwestorów od działalności prowadzącej do niszczenia lasów, co skutkuje wysiedlaniem społeczności lokalnych i tubylczych; apeluje do UE o przyjęcie dodatkowych środków wsparcia z myślą o ochronie i odnowie ekosystemów leśnych i zamieszkujących je społeczności, a także w celu wyeliminowania zjawiska wylesiania z unijnych łańcuchów dostaw w ramach nowego planu działania UE w zakresie wylesiania, degradacji lasów i przestrzegania praw społeczności żyjących w lasach do ziemi;
12. apeluje do partnerów w dziedzinie rozwoju o dokonywanie starannej oceny, zanim dokonają zmian w odniesieniu do wykorzystywania gruntów zadeklarowanych jako „opustoszałe”, „ugorowane” lub „nieużywane”, gdyż może to stanowić zagrożenie dla utrzymania ludności tubylczej i dla jej dostępu do ziemi, lasów lub zasobów naturalnych; przypomina, że ludności tubylczej nie należy siłą wysiedlać z zajmowanych przez nią ziem lub terytoriów, a jeżeli relokacja jest konieczna, osoby, których dotyczy, powinny otrzymać sprawiedliwe, uczciwe i godziwe odszkodowanie;

szczególną uwagę zwraca na specyficzny przypadek ludów wędrownych zajmujących się pasterstwem;

13. przypomina, że 80 proc. lasów na całym świecie stanowi tradycyjne ziemie i terytoria ludów tubylczych; podkreśla istotną rolę ludów tubylczych, jeżeli chodzi o zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i ochronę bioróżnorodności; przypomina, że w Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu wzywa się strony do respektowania wiedzy i praw ludów tubylczych jako gwarancji wdrożenia programu REDD+; wzywa państwa partnerskie do przyjmowania środków mających na celu efektywne angażowanie ludów tubylczych w działania mające na celu łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej;
14. wzywa kraje partnerskie, aby zapewniły ludom tubylczym powszechny dostęp do krajowych rejestrów ich ludności, co stanowiłoby pierwszy krok w kierunku uznania praw indywidualnych i zbiorowych tych ludów; apeluje do UE, aby wspierała kraje partnerskie w tworzeniu urzędów rejestrujących stan cywilny i w odpowiednim zarządzaniu tymi urzędami;
15. wyraża ubolewanie, że w wielu krajach, w których dochodzi do masowego wykupu gruntów rolnych, ludy tubylcze i pasterskie mają w rzeczywistości ograniczony dostęp do wymiaru sprawiedliwości i środków ochrony prawnej z uwagi na nieudolne zarządzanie oraz ponieważ ich prawa do ziemi często nie są formalnie uznawane na mocy lokalnych lub krajowych przepisów prawnych; zauważa, że prawo do wypasu i wspólne pastwiska to tradycyjne prawa do użytkowania gruntów, których podstawą jest prawo zwyczajowe, a nie prawa własności gwarantowane w dokumentach; wzywa kraje partnerskie do uznawania i ochrony praw rdzennej ludności i ludów pasterskich, zwłaszcza do uświęconej tradycją własności i kontroli w odniesieniu do ich gruntów i zasobów naturalnych, zgodnie z Deklaracją praw ludów tubylczych i konwencją MOP nr 169, tj. poprzez umożliwienie zbiorczej rejestracji użytkowania gruntów oraz prowadzenie polityki mającej na celu zagwarantowanie sprawiedliwszego dostępu do ziemi; apeluje do UE i jej państw członkowskich o aktywne wspieranie krajów partnerskich w zmierzających ku temu działaniach oraz w stosowaniu zasady dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody na operacje nabywania gruntów na dużą skalę, zgodnie z dobrowolnymi wytycznymi w sprawie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łowisk i lasów oraz w zgodzie z międzynarodowym prawem w zakresie praw człowieka; ponadto wzywa UE do wspierania krajów partnerskich w udoskonalaniu ich przepisów prawnych w dziedzinie własności gruntów poprzez uznanie powszechnego prawa kobiet do posiadania gruntów jako pełnoprawne właścicielki;
16. podkreśla również konieczność przestrzegania i promowania dziedzicznych praw ludów tubylczych, a także wskazuje na odpowiedzialność krajów partnerskich za pełną i skuteczną ochronę tych praw; ubolewa z powodu braku możliwości uczestniczenia ludów tubylczych w procesach decyzyjnych; podkreśla, że należy uznać prawa polityczne i społeczne ludów tubylczych, w tym prawo do głosowania i do kandydowania w wyborach; apeluje do krajów partnerskich o zobowiązanie się do położenia kresu dyskryminacji, która ma negatywny wpływ na ludy tubylcze, a także wzywa UE do aktywnego wspierania krajów partnerskich podejmujących stosowne działania;

17. wzywa społeczność międzynarodową, aby uznała i wzmacniała formy zarządzania i przedstawicielstwa typowe dla ludów tubylczych w celu nawiązania konstruktywnego dialogu z władzami lokalnymi, krajowymi, regionalnymi i sektorem prywatnym;
18. zauważa, że od 200 do 500 mln ludzi na świecie uprawia pasterstwo oraz że pasterstwo jest podstawą utrzymania w suchych i górskich regionach wschodniej Afryki; podkreśla potrzebę wspierania zrównoważonego pasterstwa, aby zrealizować cele zrównoważonego rozwoju; zachęca UE i jej państwa członkowskie do wspierania afrykańskiej struktury rządów, zwłaszcza Afrykańskiego Trybunału Praw Człowieka i Ludów, aby wdrożyć ramy polityczne Unii Afrykańskiej dotyczące pasterstwa w Afryce oraz – w szerszym ujęciu – uznać prawa ludów pasterskich i tubylczych w zakresie wspólnotowej własności ziemi przodków, prawo do swobodnego rozporządzania zasobami naturalnymi oraz prawa w dziedzinie kultury i religii;
19. zwraca uwagę na dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie, dotyczącą kobiet wywodzących się z ludności tubylczej, które w sposób szczególny cierpią z powodu braku dostępu do możliwości kształcenia, miejsc pracy, usług medycznych i socjalnych oraz które przez to z większym prawdopodobieństwem mogą paść ofiarą handlu ludźmi i przemocy; wzywa UE i kraje partnerskie do wzmacniania pozycji kobiet wywodzących się z ludów tubylczych, zwłaszcza poprzez wzmocnienie ich prawa do równego dostępu do zasobów produkcyjnych, w tym również prawa do własności i środków produkcji rolnej;
20. przypomina, że kobiety i młodzież ze społeczności tubylczych mają prawo do zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego; apeluje o udzielanie wsparcia organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, które zajmują się tymi kwestiami;
21. z niepokojem zauważa, że zagrożenia w zakresie praw człowieka, występujące w związku z wydobyciem węgla, ropy i gazu, niewspółmiernie często dotyczą ludów tubylczych; apeluje do krajów rozwijających się o dokonywanie obowiązkowych ocen wpływu na prawa człowieka przed podjęciem wszelkiej nowej działalności w tych sektorach oraz o ujawnianie wyników tych ocen; podkreśla potrzebę zadbania o to, aby przepisy prawne dotyczące przyznawania koncesji obejmowały postanowienia w zakresie dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody; zaleca, aby rozszerzono standardy obowiązujące w ramach inicjatywy przejrzystości w branżach wydobywczych i objęto nimi ochronę praw człowieka społeczności lokalnych i tubylczych;
22. apeluje do partnerów UE w sektorze prywatnym i publicznym o udostępnianie pełnych i przystępnych informacji o naruszaniu praw człowieka, które to zjawisko często wiąże się z przemysłem wydobywczym i zostało wielokrotnie udokumentowane w jego kontekście lub w związku z niektórymi projektami rozwojowymi (częstsze przypadki przemocy seksualnej w stosunku do kobiet i dzieci z ludów tubylczych, w tym również osób niepełnosprawnych, egzekucje pozasądowe, degradacja gruntów oraz zanieczyszczenie źródeł wody i skażenie gleby), a także informacji o procedurach relokacji oraz warunkach alternatywnych rozwiązań przesiedleńczych;
23. podkreśla, że dwustronne umowy inwestycyjne mogą mieć negatywny wpływ na prawa rdzennej ludności oraz ograniczać jej udział w procesie podejmowania decyzji; przypomina o prawie rządów do stanowienia prawa w interesie publicznym; przypomina również, że międzynarodowe umowy inwestycyjne muszą być zgodne z

- międzynarodowym prawem dotyczącym praw człowieka, w tym również z postanowieniami dotyczącymi ludów tubylczych, oraz apeluje o większą przejrzystość w tym względzie, zwłaszcza dzięki ustanowieniu odpowiednich procedur i mechanizmów konsultacyjnych we współpracy z rdzenną ludnością; apeluje do instytucji finansowania rozwoju, które finansują inwestycje, o wzmocnienie gwarancji dotyczących praw człowieka w trosce o to, aby eksploatacja ziemi i zasobów w krajach rozwijających się nie prowadziła do naruszania ani nadużywania praw człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem ludów tubylczych;
24. apeluje do UE o zadbanie o to, aby wszystkie jej umowy inwestycyjne i handlowe zawierały postanowienia dotyczące obowiązkowych i niezależnych ocen wpływu *ex ante* i *ex post* na prawa człowieka, wymogi w zakresie należytej staranności oraz skuteczne mechanizmy rozliczalności; podkreśla potrzebę opracowania baz danych na potrzeby systematycznego rejestrowania i ujawniania transakcji dotyczących gruntów w krajach trzecich z udziałem podmiotów z UE, aby w ten sposób zagwarantować większą przejrzystość i ostatecznie lepszą rozliczalność;
25. wzywa Komisję do doprowadzenia do tego, aby dobrowolne wytyczne w sprawie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łowisk i lasów stały się wiążącym elementem planu inwestycji zewnętrznych; zdecydowanie stoi na stanowisku, że powinny one stać się wiążące w przypadku wszystkich działań zewnętrznych UE finansowanych w ramach oficjalnej pomocy rozwojowej;
26. przypomina, że w europejskiej konwencji praw człowieka określono zarówno wewnętrzne, jak i eksterytorialne zobowiązania państw dotyczące umożliwienia ofiarom łamania praw człowieka dostępu do środków ochrony prawnej; apeluje do UE o podejmowanie działań mających na celu pociąganie do odpowiedzialności europejskich przedsiębiorstw i podmiotów finansowych winnych naruszenia praw człowieka w krajach trzecich, a także o udostępnienie skutecznych środków zaradczych oraz mechanizmów rozpatrywania skarg i mechanizmów sankcji, w tym również w przypadku uczestnictwa w masowym wykupie gruntów rolnych;
27. wyraża ubolewanie z powodu poważnych niedociągnięć w dokumencie ramowym ONZ dotyczącym biznesu i praw człowieka „Chronić, szanować, naprawiać”, a także w wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka w odniesieniu do praw rdzennej ludności i praw do ziemi; apeluje do UE o konstruktywne zaangażowanie się w prace Rady Praw Człowieka ONZ nad prawnie wiążącym międzynarodowym instrumentem w celu uregulowania – w ramach międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka – działalności korporacji transnarodowych i innych przedsiębiorstw; podczas trwania tego procesu zachęca takie korporacje do uznania dobrowolnych wytycznych dotyczących odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łowisk i lasów w kodeksach prowadzenia działalności gospodarczej lub w innych dobrowolnych ustaleniach ramowych; ponadto apeluje do Komisji o wdrożenie w pierwszej kolejności planu działania UE w zakresie odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, jako że plany Komisji spotkały się z aprobatą Rady, wyrażoną w konkluzjach z czerwca 2016 r.;
28. z dużym zadowoleniem przyjmuje prace przygotowawcze dotyczące wiążącego traktatu ONZ w sprawie biznesu i praw człowieka, który, jak się powszechnie uważa, przyczyni

się do wzmocnienia społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i ukrócenia bezkarności; wyraża ubolewanie z powodu blokowania tego procesu oraz wzywa UE i jej państwa członkowskie do konstruktywnego uczestnictwa w przedmiotowych negocjacjach;

29. podkreśla, że wzory konsumpcji w UE mają wpływ na ludy tubylcze, np. poprzez eksploatację zasobów naturalnych; domaga się od UE zadbania o spójność wszystkich jej strategii politycznych oraz odpowiedzialnego postępowania w krajach rozwijających się; ponadto apeluje do UE o systematyczną ocenę wpływu jej polityki w dziedzinie rozwoju, rolnictwa, handlu i energii na źródła utrzymania ludności znajdującej się w najmniej korzystnej sytuacji;
30. wskazuje na powiązanie prawa do żywności z prawami ludów tubylczych do ziemi; zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Narodów Zjednoczonych na temat sytuacji ludów tubylczych na świecie upowszechnianie nowych technologii, takich jak ulepszony materiał siewny, nawozy chemiczne i pestycydy, uprawy rynkowe i duże plantacje, doprowadziło do degradacji środowiska i zniszczenia ekosystemów w takim stopniu, że społeczności tubylcze są zmuszone do przesiedlania się; krytykuje, że przywóz z krajów trzecich towarów wytworzonych w sposób zakłócający równowagę ekologiczną, np. nasion soi i oleju palmowego, które z reguły pochodzą z gospodarki monokulturowej, prowadzi często do wyrębu lasów, a tym samym powoduje zniszczenie przestrzeni życiowej i wysiedlenie zamieszkujących ją ludów tubylczych; w związku z tym domaga się wprowadzenia kryteriów zrównoważoności na potrzeby importu białka roślinnego;
31. przypomina, że Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych ogłosiło rok 2019 międzynarodowym rokiem języków tubylczych; podkreśla, że kultura jest motorem rozwoju;
32. zwraca uwagę na rolę diaspor, polegającą na pośredniczeniu i przekazywaniu wiedzy ludom tubylczym;
33. zwraca uwagę, że my, obywatele UE, na temat zrównoważonego użytkowania, np. lasów, wiele możemy się jeszcze nauczyć od ludów tubylczych, które ponadto z uwagi na swój sposób życia praktycznie nie przyczyniają się do zmiany klimatu, ale cierpią z jej powodu w sposób szczególny, na przykład w wyniku susz lub pustynnienia, które to zjawiska dotyczą w szczególności kobiet;
34. podkreśla, że UE i państwa członkowskie muszą się poważnie zobowiązać do uwzględniania niepełnosprawnych dzieci wywodzących się z ludności tubylczej we wszystkich strategiach politycznych, działaniach i programach dotyczących współpracy międzynarodowej i stosunków zewnętrznych;
35. apeluje do UE o zadbanie o to, aby we wszystkich unijnych projektach rozwojowych mających do czynienia z ludami tubylczymi uwzględniano zasadę dobrowolnej, przedniej i świadomej zgody osób niepełnosprawnych żyjących w społecznościach tubylczych, a to poprzez udostępnianie osobom niepełnosprawnym wywodzącym się z ludów tubylczych informacji i dokumentacji w odniesieniu do projektów sponsorowanych lub finansowanych przez UE na obszarach tubylczych.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	24.4.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 14 -: 0 0: 8
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano, Nirj Deva, Doru-Claudian Frunzulică, Enrique Guerrero Salom, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Eleni Theoharous, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Joachim Zeller, Željana Zovko
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Pál Csáky, Monika Vana

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI
OPINIODAWCZEJ**

14	+
ALDE	Paavo Väyrynen
ECR	Eleni Theoharous
EFDD	Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano
GUE/NGL	Lola Sánchez Caldentey
S&D	Doru-Claudian Frunzuliță, Enrique Guerrero Salom, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Elly Schlein
VERTS/ALE	Maria Heubuch, Monika Vana

0	-

8	0
ECR	Nirj Deva
PPE	Pál Csáky, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Cristian Dan Preda, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Joachim Zeller, Željana Zovko

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się

16.4.2018

OPINIA KOMISJI PRAW KOBIEI I RÓWNOUPRAWNIENIA

dla Komisji Spraw Zagranicznych

w sprawie łamania praw rdzennej ludności na świecie, w tym masowego wykupu gruntów rolnych
(2017/2206(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Florent Marcellesi

WSKAZÓWKI

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że kobiety wywodzące się z ludów tubylczych stają w obliczu złożonego systemu wzajemnie wzmacniających się naruszeń praw człowieka, które wynikają z nakładających się na siebie form podatności, m.in. dyskryminacji ze względu na płeć, klasę społeczną, pochodzenie etniczne, oraz naruszania ich prawa do samostanowienia i kontroli nad zasobami;
- B. mając na uwadze, że masowy wykup gruntów rolnych to złożona kwestia, która wymaga kompleksowego rozwiązania na szczeblu międzynarodowym; mając na uwadze, że kwestię ochrony kobiet i dziewcząt wywodzących się z ludów tubylczych należy uwypuklać w sposób szczególny;
- C. mając na uwadze, że szacuje się, iż co trzecia kobieta wywodząca się z ludów tubylczych zostaje zgwałcona w ciągu swego życia; mając na uwadze, że w przypadku kobiet wywodzących się z ludów tubylczych istnieje większe prawdopodobieństwo doświadczenia różnych form przemocy seksualnej oraz że kobiety te padają ofiarą napastowania, wymuszeń i gwałtów również ze strony urzędników państwowych i w kontekście działalności gospodarczej, zwłaszcza przemysłu wydobywczego, którą prowadzi się na ziemiach rdzennej ludności; mając na uwadze, że tego rodzaju przestępstwa zgłasza się niezmiernie rzadko;
- D. mając na uwadze, że masowy wykup gruntów rolnych nie musi być wynikiem inwestycji zagranicznych, jako że mogą dopuszczać się go rządy i społeczności lokalne;

- E. mając na uwadze, że kobiety wywodzące się z ludów tubylczych napotykały trudnienia w korzystaniu z praw w zakresie zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, m.in. w postaci braku poradnictwa w tym zakresie, braku dostępu do odpowiednich usług i materiałów oraz ustawodawstwa zakazującego aborcji nawet w przypadku gwałtu, co skutkuje wysokim wskaźnikiem umieralności matek, dużą liczbą ciąż u nastolatek i rozprzestrzenianiem się chorób przenoszonych drogą płciową;
- F. mając na uwadze, że sprawcy łamania praw kobiet wywodzących się z ludów tubylczych są najczęściej bezkarni, przede wszystkim dlatego, że kobietom tym odmawia się prawa do środków ochrony prawnej, a poza tym brakuje mechanizmów monitorowania i danych segregowanych według kryterium płci;
- G. mając na uwadze, że ziemie i terytoria zamieszkiwane przez ludy tubylcze to zazwyczaj obszary charakteryzujące się dużą różnorodnością biologiczną, w związku z czym powinny podlegać specjalnej ochronie;
- H. mając na uwadze, że zgodnie z oengetowską Deklaracją praw ludów tubylczych w przypadku wszelkich działań mających wpływ na ziemie lub terytoria tych ludów niezbędne jest przeprowadzenie z nimi konsultacji i uzyskanie z wyprzedzeniem ich dobrowolnej i świadomej zgody; mając na uwadze, że wdrożenie tej zasady wymaga pełnego udziału w odnośnych procesach przedstawicielek ludów tubylczych;
- I. mając na uwadze, że realizacja dużych projektów infrastrukturalnych bez wcześniejszego uzyskania dobrowolnej i świadomej zgody ludów tubylczych prowadzi do regularnego naruszania praw tych ludów do ziemi i ich prawa do samostanowienia, co w sposób niewspółmierny wpływa na kobiety będące przedstawicielkami tych ludów;
- J. mając na uwadze, że choć kobiety z ludów tubylczych stojące w obronie praw człowieka pełnią ważną rolę, jeżeli chodzi o ochronę kobiet w społecznościach tubylczych, ich działalność poddaje się sankcjom karnym i bywały one celem przemocy w różnej postaci, w tym napastowania, gwałtów i morderstw;
- K. mając na uwadze w ostatnich czasach coraz częściej firmy prywatne oferują odszkodowania pieniężne kobietom, które padły ofiarą przemocy, w zamian za podpisanie rezygnacji z pozwania przedsiębiorstwa do sądu; mając na uwadze, że główna odpowiedzialność za zapewnienie przestrzegania międzynarodowych zobowiązań dotyczących poszanowania praw ludów tubylczych spoczywa na państwach, dlatego to one muszą być w pierwszym rzędzie odpowiedzialne za unikanie naruszeń oraz propagowanie ujawniania prawdy, wymierzania sprawiedliwości i zapewniania ofiarom zadośćuczynienia;
- L. mając na uwadze, że łamanie prawa do samostanowienia przez neokolonialne struktury władzy i praktyki państwowe ma negatywne konsekwencje dla ludów tubylczych, a zwłaszcza dla kobiet i dziewcząt;
- M. mając na uwadze, że istnieje bezpośredni związek między prawami zbiorowymi a indywidualnymi kobiet wywodzących się z ludów tubylczych, zważywszy, że łamanie praw człowieka na szczeblu jednostki szkodzi zbiorowym dążeniom do dochodzenia praw ludów tubylczych;

- N. mając na uwadze, że niedostateczna ochrona ziemi i praw własności ludów tubylczych do ziemi sprawia, że kobiety należące do tych ludów na narażone są na niebezpieczeństwo przymusowego wysiedlenia, wykorzystywania oraz handlu ludźmi, co ułatwia rządowi wymuszanie realizacji szkodliwych przedsięwzięć na terytoriach tych ludów bez uprzedniego uzyskania ich zgody w procesie prawdziwej konsultacji z nimi;
- O. mając na uwadze, że masowemu wymuszonemu wykupowi ziemi przez przedsiębiorstwa prywatne towarzyszy zazwyczaj obecność prywatnych agencji ochrony lub oddziałów wojskowych, co prowadzi m.in. do nasilenia bezpośredniej i pośredniej przemocy na terytoriach ludów tubylczych, a tym samym bezpośrednio odbija się na społeczności, a szczególnie na osobach liderów społecznych i na kobietach;
- P. mając na uwadze historię łamania praw seksualnych i reprodukcyjnych kobiet należących do ludów tubylczych, w tym przymusową sterylizację i przymusowe małżeństwa jako element polityki asymilacji kulturowej;
- Q. mając na uwadze, że postępująca liberalizacja i deregulacja rynku spowodowała napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych na terytoria ludów tubylczych bez ich uprzedniej zgody i bez rzeczywistego procesu konsultacji, a w konsekwencji – łamanie praw człowieka przynależnych kobietom wywodzącym się z ludów tubylczych; mając na uwadze, że rozwoju nie można mierzyć wskaźnikami wzrostu, ale przede wszystkim wskaźnikami eliminowania ubóstwa i nierówności;
1. apeluje do wszystkich państw o uznanie na mocy obowiązujących przepisów praw ludów tubylczych do terytoriów ich przodków; podkreśla szczególną więź łączącą kobiety należące do ludów tubylczych z ziemią przodków, szczególnie w odniesieniu do tradycyjnych praktyk zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi, modelu wsparcia ze strony społeczności oraz odporności, co jest źródłem mądrości, do której utraty nie można dopuścić; wyraża zaniepokojenie wpływem masowego wykupu gruntów rolnych i eksploatacji zasobów na społeczności tubylcze, zwłaszcza należące do nich kobiety, prowadzącym do ubóstwa, wykluczenia i naruszania praw człowieka, w tym przemocy ze względu na płeć, nadużyć i wyzysku;
 2. wzywa UE do udziału w konstruktywnych negocjacjach dotyczących zawarcia na szczepku ONZ porozumienia w sprawie korporacji transnarodowych, które zapewni poszanowanie praw człowieka przynależnych ludom tubylczym, w szczególności kobietom i dziewczętom;
 3. zwraca uwagę na bezpośredni wpływ zmiany klimatu na sytuację kobiet należących do ludów tubylczych, które wskutek tej zmiany zmuszone są do zaprzestania tradycyjnych praktyk lub zostają przesiedlone, co wiąże się z ryzykiem doświadczenia przemocy, nadużyć i wyzysku; wzywa wszystkie państwa, w tym UE i jej państwa członkowskie, by uwzględniały ludność tubylczą, a w szczególności kobiety będące jej przedstawicielkami oraz społeczności wiejskie, w strategiach na rzecz walki ze zmianą klimatu, a także w opracowywaniu skutecznych strategii dotyczących przystosowywania się do tej zmiany i łagodzenia jej, z uwzględnieniem czynników uwarunkowanych płcią; domaga się, by poważnie traktować kwestię przymusowego wysiedlenia wynikającego z warunków klimatycznych; deklaruje otwartość na debatę w

sprawie opracowania przepisu dotyczącego migracji klimatycznej; apeluje o powołanie zespołu ekspertów, którzy przeanalizowałyby to zagadnienie na poziomie międzynarodowym, i domaga się, by kwestii migracji klimatycznej nadano znaczenie międzynarodowe; wzywa do zacieśnienia współpracy międzynarodowej w celu zapewnienia odporności na zmianę klimatu;

4. odnotowuje zatrważające wyniki badania opublikowanego w 2010 r. przez ONZ, z którego wynika, że kobiety należące do ludów tubylczych padają ofiarą przemocy i gwałtu częściej niż pozostałe kobiety na świecie; wzywa w związku z tym państwa członkowskie i UE, aby zdecydowanie potępiły stosowanie przemocy, w tym przemocy seksualnej, wobec kobiet należących do ludów tubylczych; jest zdania, że należy zwrócić szczególną uwagę na kobiety i dziewczęta padające ofiarami przemocy przez zapewnienie im dostępu do pomocy medycznej i psychologicznej w sytuacjach nagłych;
5. wzywa zatem Komisję, by w ramach polityki zagranicznej współpracowała ze społeczeństwem obywatelskim oraz organizacjami praw człowieka, aby zapewnić w ośrodkach recepcyjnych poszanowanie praw człowieka ludów tubylczych, a w szczególności kobiet i dziewcząt wymagających szczególnego wsparcia;
6. apeluje do wszystkich państw, aby zobowiązały się do zagwarantowania ludom tubylczym, a w szczególności kobietom i dziewczętom, rzeczywistego dostępu do edukacji, do wspierania międzykulturowej polityki publicznej oraz do opracowania inicjatyw ukierunkowanych na podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa obywatelskiego na temat praw ludów tubylczych w celu walki ze stereotypami; apeluje do wszystkich państw, by zapewniły ochronę różnorodności kulturowej ludów tubylczych poprzez opracowywanie – we współpracy z tymi ludami, a zwłaszcza z kobietami – materiałów edukacyjnych i programów budowania zdolności z myślą o pogłębianiu wiedzy na temat kultury, tradycji, języków i praw ludów tubylczych; wzywa wszystkie państwa do uwzględniania tego rodzaju materiałów i programów budowania zdolności w szkoleniach dla urzędników publicznych, w tym policji, pracowników wymiaru sprawiedliwości i personelu służby zdrowia;
7. apeluje do wszystkich państw o zapewnienie, że realizacja wszelkich projektów, które mogą mieć wpływ na sytuację ludów tubylczych, będzie wymagała uprzedniego uzyskania ich swobodnej i świadomej zgody oraz że w procesie tym będą szanowane i chronione przysługujące im prawa, w tym prawo do ziemi; zwraca się do wszystkich państw o dopilnowanie, by taką zgodę musiały otrzymać wszystkie strony, również przedsiębiorstwa prowadzące działalność na terenie państw trzecich;
8. domaga się wycofania prywatnych agencji ochrony i oddziałów wojskowych rozmieszczonych na terytoriach ludów tubylczych z naruszeniem przynależnych im praw;
9. apeluje do wszystkich państw o zapewnienie ludom tubylczym, w szczególności kobietom, dostępu do mechanizmów sądowych w przypadkach, gdy dochodzi do łamania ich praw przez korporacje, oraz o dopilnowanie, aby nie były legalizowane prywatne środki kompensacji, które prowadzą do rezygnacji z wejścia na drogę sądową; apeluje do wszystkich państw o zatrudnianie większej liczby kobiet w wymiarze sprawiedliwości, aby przełamać występujące w nim struktury patriarcalne; podkreśla potrzebę wprowadzenia niezbędnych mechanizmów, w tym odpowiednich służb

tłumaczeniowych i pomocy prawnej, aby uniknąć sytuacji, w których kobiety wywodzące się z ludów tubylczych traktowano by w sposób dyskryminujący;

10. apeluje do wszystkich państw o wprowadzenie odpowiednich uregulowań prawnych gwarantujących, że przywódcy społeczności będą odpowiadać za swoje decyzje i działania w dziedzinie gospodarowania gruntami, w tym gruntami publicznymi, państwowymi i należącymi do społeczności, a także o zachęcanie do zmiany praktyk prawnych i zwyczajowych, które prowadzą do dyskryminacji kobiet w kwestii własności i dziedziczenia gruntów;
11. wzywa wszystkie państwa o zadbanie o to, aby kobiety i dziewczęta wywodzące się z ludów tubylczych korzystały z pełnej ochrony przed wszelkimi formami przemocy, w tym przemocy seksualnej i na tle płciowym, przed zabójstwami na tle płciowym, wczesnymi i wymuszonymi małżeństwami, okaleczaniem żeńskich narządów płciowych i innymi szkodliwymi praktykami, a także o prawne zagwarantowanie im tej ochrony;
12. domaga się prawodawstwa unijnego, które określałoby obowiązki w zakresie należytej staranności w oparciu o wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka oraz wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w celu zapewnienia poszanowania praw człowieka, w tym praw kobiet należących do ludów tubylczych, a także zagwarantowania odpowiednich standardów społecznych i środowiskowych; zaleca, by do tej kwestii przywiązywano większą wagę w polityce zagranicznej UE, zwłaszcza w dialogach dotyczących praw człowieka, które Unia prowadzi z państwami trzecimi, w unijnych dokumentach programowych, a także w umowach o handlu, współpracy i rozwoju negocjowanych lub zawieranych z innymi państwami; apeluje zatem o wiążące i możliwe do wyegzekwowania postanowienia dotyczące praw człowieka, praw pracowniczych i środowiskowych w umowach handlowych UE, w których sposób szczególnie uwzględniane byłyby prawa ludów tubylczych, zwłaszcza kobiet;
13. wzywa wszystkie państwa do zagwarantowania kobietom i dziewczętom wywodzącym się z ludów tubylczych dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, a także praw w tym zakresie, zwłaszcza do usług i praw w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego; domaga się, by Komisja i ESDZ wspierały ich dostęp do usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego w unijnych programach współpracy na rzecz rozwoju;
14. apeluje do wszystkich państw o podejmowanie niezbędnych działań w trosce o to, aby władze państwowe powstrzymywały się od publicznych oświadczeń lub deklaracji mogących napiętnować i umniejszać uzasadnioną rolę kobiet wywodzących się z ludów tubylczych w ochronie ich terytoriów w kontekście masowego wykupu ziemi i wydobywania zasobów, a także zachęca do publicznego uznania ważnej roli, jaką kobiety te odgrywają w społeczeństwach demokratycznych;
15. wzywa wszystkie państwa, w tym UE i jej państwa członkowskie, do gromadzenia segregowanych według kryterium płci danych dotyczących sytuacji kobiet wywodzących się z ludów tubylczych, m.in. w odniesieniu do uznawania praw do ziemi i dostępu do tych praw, przemocy wobec kobiet i bezpieczeństwa żywnościowego;
16. potępia kryminalizację i prześladowanie kobiet wywodzących się z ludów tubylczych

stających w obronie praw człowieka; wzywa Komisję i ESDZ do przeznaczenia określonych funduszy unijnych na ochronę terytoriów i społeczności, a także do zadbania o to, aby przyznano odpowiednie środki finansowe na rzecz obrońców praw człowieka wywodzących się z ludów tubylczych, zwłaszcza kobiet, w szczególności w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka oraz mechanizmu ProtectDefenders; apeluje do delegatur UE w odnośnych krajach o monitorowanie sytuacji kobiet wywodzących się z ludów tubylczych stojących w obronie praw człowieka oraz o udzielanie im odpowiedniego wsparcia;

17. wzywa Komisję do poprawy sprawozdawczości i monitorowania w odniesieniu do transakcji nabywania gruntów na dużą skalę z udziałem inwestorów europejskich, aby móc szybko ocenić zagrożenie dla ludności tubylczej, zwłaszcza dla kobiet;
18. apeluje do Komisji i ESDZ o opracowywanie i wdrażanie programów dotyczących indywidualnych i zbiorowych praw ludów tubylczych, w tym również ich prawa do niedyskryminacji oraz praw związanych z ziemią;
19. apeluje do Unii Europejskiej o wzmocnienie wytycznych UE w sprawie polityki gruntowej oraz o poprawę ochrony praw człowieka w umowach i traktatach międzynarodowych, a także o promowanie wartości unijnych dotyczących ochrony kobiet i dziewcząt, zwłaszcza kobiet i dziewcząt na obszarach wiejskich, które potrzebują na ogół większej ochrony w obliczu zmian użytkowania gruntów oraz które mają z reguły gorszy dostęp do ziemi oraz do praw do niej;
20. wzywa Unię Europejską, by wspierała kraje rozwijające się w podejmowaniu decyzji dotyczących ram inwestowania, promując jednocześnie uczestnictwo w tym procesie wszystkich zainteresowanych stron, zwłaszcza kobiet oraz kobiet wywodzących się z ludów tubylczych;
21. apeluje do wszystkich państw i do UE, by promowały i zalecały skuteczniejsze metody gromadzenia danych na temat ludów tubylczych w podziale wg kryterium płci, a także by nie zapominały o potrzebie ochrony kobiet i dziewcząt oraz o ich pozycji;
22. wzywa wszystkie państwa do inwestowania w badania naukowe, aby uzupełnić wiedzę na temat wpływu masowego wykupu gruntów rolnych na kobiety oraz bardziej szczegółowo przeanalizować to zjawisko pod względem aspektu płci, co z kolei umożliwiłoby opracowanie możliwych do wyegzekwowania wytycznych w zakresie zarządzania transakcjami dotyczącymi ziemi;
23. podkreśla, że inwestycje zagraniczne, jakich dokonują przedsiębiorstwa, mogą być motorem postępu gospodarczego i technologicznego, prowadzić do rozwoju zatrudnienia i infrastruktury, a także umożliwiać kobietom samowystarczalność dzięki pobudzaniu zatrudnienia; podkreśla, że intensywniejsza działalność inwestycyjna w krajach rozwijających się to ważny krok na drodze ku pobudzeniu gospodarek krajowych i regionalnych.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	12.4.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 13 -: 4 0: 6
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Daniela Aiuto, Beatriz Becerra Basterrechea, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Florent Marcellesi, Angelika Mlinar, Marijana Petir, João Pimenta Lopes, Ángela Vallina, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Livia Járóka, Urszula Krupa, Kostadinka Kuneva, Nosheena Mobarik, Jordi Solé, Marc Tarabella, Mylène Troszczynski, Julie Ward
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Margrete Auken

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI
OPINIODAWCZEJ**

13	+
ECR	Nosheena Mobarik
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Kostadinka Kuneva, João Pimenta Lopes, Ángela Vallina
S&D	Vilija Blinkevičiūtė, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Marc Tarabella, Julie Ward
VERTS/ALE	Margrete Auken, Florent Marcellesi, Jordi Solé

4	-
ECR	Urszula Krupa, Jadwiga Wiśniewska
ENF	Mylène Troszczynski
PPE	Marijana Petir

6	0
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
PPE	Anna Maria Corazza Bildt, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Livia Járóka, Elissavet Vozemberg-Vrionidi

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ

Data przyjęcia	16.5.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 41 -: 2 0: 3
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Goffredo Maria Bettini, Elmar Brok, Klaus Buchner, Fabio Massimo Castaldo, Aymeric Chauprade, Javier Couso Permuy, Arnaud Danjean, Eugen Freund, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Wajid Khan, Eduard Kukan, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Tamás Meszerics, Francisco José Millán Mon, Clare Moody, Javier Nart, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Michel Reimon, Sofia Sakorafa, Alyn Smith, Dobromir Sośnierz, Dubravka Šuica, Charles Tannock, László Tőkés, Ivo Vajgl
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Marek Jurek, Norica Nicolai, Soraya Post, Marie-Christine Vergiat, Željana Zovko
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Heidi Hautala, Renate Weber, Francis Zammit Dimech, Joachim Zeller, Jaromír Štětina

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI
PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

41	+
ALDE	Petras Auštrevičius, Javier Nart, Norica Nicolai, Jozo Radoš, Ivo Vajgl, Renate Weber
EFDD	Fabio Massimo Castaldo, Aymeric Chauprade
GUE/NGL	Javier Couso Permuy, Sabine Lösing, Sofia Sakorafa, Marie-Christine Vergiat
PPE	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Elmar Brok, Arnaud Danjean, Sandra Kalniete, Eduard Kukan, Francisco José Millán Mon, Julia Pitera, László Tőkés, Francis Zammit Dimech, Joachim Zeller, Željana Zovko, Jaromír Štětina, Dubravka Šuica
S&D	Francisco Assis, Goffredo Maria Bettini, Eugen Freund, Wajid Khan, Arne Lietz, Clare Moody, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Soraya Post
VERTS/ALE	Klaus Buchner, Heidi Hautala, Barbara Lochbihler, Tamás Meszerics, Michel Reimon, Alyn Smith

2	-
ECR	Marek Jurek
NI	Dobromir Sośnierz

3	0
ECR	Charles Tannock
PPE	Tunne Kelam, Cristian Dan Preda

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się